

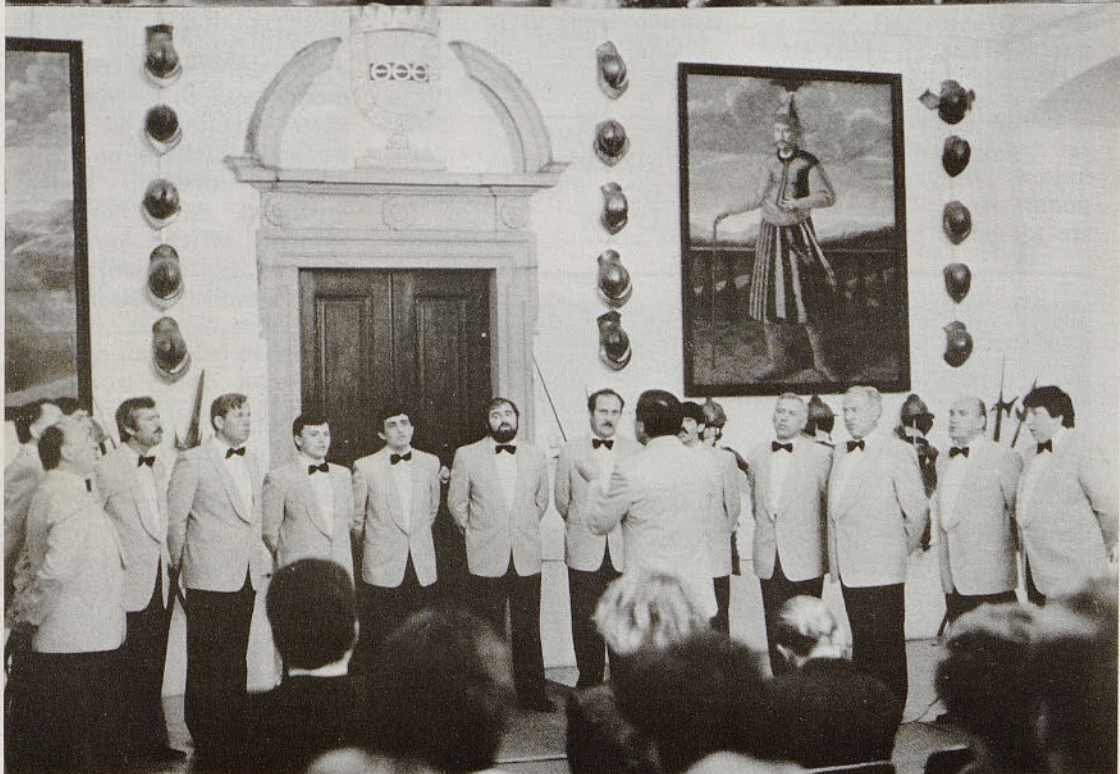
aluminij

Ljudska in študijska knjižnica
Trg svobode 1
62250 Ptuj

GLASILO TOVARNE GLINIC

P. O. KIDRIČEVO

Do nedavnega smo bili le opazovalci tistih, ki so se pogrezali v izgubah in se obnašali, kot da se nam kaj takega ne more zgoditi. Pa se je, kljub temu, da smo dosegli dobre proizvodne rezultate.

Poleg vseh težav nas pesti še preveliko število zaposlenih. Kako se bomo lotili najbolj perečih problemov, preberite v pogovoru s predsednikom kolegija in članom kolegija za kadrovsko splošno področje.

Begajo nas tudi informacije iz katerih je lahko razumeti, da je naš obstoj vprašljiv. Predsednik kolegija sicer poudarja, da so vsi strokovni argumenti na naši strani, podprti celo z analizami in primerjavami z zahodnim svetom itd. Pa vendar!

Komu je mar usoda delavcev TGA?

Vsi negativni vplivi na poslovanje se nadaljujejo, napovedi niso niti malo obetajoče. Priča smo popolnemu razpadu jugoslovanskega trga, popolni blokadi finančnega poslovanja, razpada celotnih reproverig, nazadovanja industrijske proizvodnje itd.

Kljub izgubi, ki smo jo izkazali, se zaradi dobrih proizvodnih rezultatov ne štejemo za neperspektivno podjetje. Trudimo se, da bi to dokazali širši okolici. Kako, sem se s predsednikom kolegija pogovarjala pred mesecem dni in morda bi bil kakšen stavek danes malce drugačen, saj se je medtem zgodilo že marsikaj novega.

Plan proizvodnje, posebno, če pogledamo na področje glinice in proizvodnje primarnega aluminija, smo izpolnili v obsegu, ki je bil načrtovan, pa tudi normativi bistveno ne odstopajo od zadanih.

Do večjih sprememb prihaja v livnem programu, predvsem pri proizvodnji rondelic in izparilcev. Če ni trga, ta pa se spreminja iz dneva v dan, potem ne more biti proizvodnje. Za neznanega kupca ne moremo delati na zalogo, saj je to povezano s prevelikimi obratnimi sredstvi. Polizdelki niso isto kot primarni aluminij — bližje si direktni porabi, tembolj se mora prilagajati. Na te težave se bomo morali navaditi in bodo postala sestavni del naše proizvodnje. Vsi, ki uporabljajo naše izparilce, so skoraj na robu zloma. Celotne reproverige se trgajo. Usmeriti se bo treba na kupce, ki so še sposobni plačevati, to pa je na žalost v večini primerov le še izvoz. Trenutno poskušamo prodreti na italijansko tržišče.

POGOVOR S PREDSEDNIKOM KOLEGIJA

Izhod vidim v manjših proizvodnih enotah

S proizvodnjo smo lahko zadovoljni, manj pa z obvladovanjem vseh proizvodnih stroškov, predvsem stroškov vzdrževanja. Še vedno je preveč izpada zaradi tehnološke nediscipline, preveč lomov, poškodb strojev, ki za seboj potegnejo vrsto nepotrebnih intervencij.

POSLOVNI REZULTATI UGODNI, FINANČNI PORAZNI

Finančni rezultati niti približno ne sledijo proizvodnim. Razlogov je več:

- visoki stroški poslovanja
- prekomerno naraščanje cene električne energije
- nizka cena aluminija na domačem in tujem tržišču
- precenjenost dinarja v primerjavi s tujimi valutami

Poudarjam, da nosijo največje breme stabilizacije izvozniki. Mi bomo v letošnjem letu izvozili več kot za 120 milijonov dolarjev, tudi zato, ker na jugoslovanskem tržišču aluminija praktično ne moremo prodati.

LIKVIDNOST, KUGA, KI V TEM TRENUTKU MUČI NAJVEČJE ŠTEVILO GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ, JE TUDI NAŠ PROBLEM

Zanimivo, da takšnih težav nimajo tisti, ki jih imenujemo poraba, torej negospodarstvo. V TGA se z njo srečujemo iz meseca v me-

sec, le da so vedno večje, kljub vsemu, da nam je uspelo močno znižati terjatve do domačih kupcev. Prekinili smo poslovanje s kupci, za katere vemo, da so plačilno nesposobni oziroma smo prešli na plačevanje, tudi do domačih kupcev, izključno na podlagi avansa.

Pri bankah nimamo nobenih kratkoročnih kreditov, ker smo nosilec takoiimenovanega velikega dolgoročnega kredita in kreditov, ki smo jih najeli za izgradnjo elektroliz in istočasno tudi garancij, ki jih je banka dajala za tuje dolgoročne kredite, kar pomeni po merilih in tolmačenjih narodne banke, da tistega, ki tak kredit ima, banka ne more spremljati pri kratkoročnem poslovanju. Temu bi lahko rekli svojstvena neumnost: dovolijo ti, da nekaj zgradiš, pozneje pa jih ne zanima, ali te naprave lahko poslujejo.

Pomagamo si na različne načine, praktično nič na sivem trgu, kajti to direktno vpliva na poslabšanje finančnega rezultata, saj so obresti izredno visoke. Gre za neko obliko kreditiranja na zunanem trgu, ki je mnogo ugodnejša kot doma — izvoz in avansno plačevanje.

PRODUKTIVNOST JE PROIZVODNJA DELJENA S ŠTEVILOM DELAVCEV

Kam s presežkom delovne sile?

Še vedno nas je preveč. Doslej smo ta problem reševali le po naravni poti, kar ni zadosti. Smo neracionalno organizirani, kar pa še vedno ni prodrlo do vseh, niti ne vodij, ki še marsikdaj dokazujejo, da imajo pre malo delavcev. Če pa pogledamo izkoriščenost delovnega časa, prisotnost na delu, ki še ne pomeni dela, vidimo, da to ni res. V našo zavest mora prodrati to, da tisti, ki so tukaj in delajo, lahko dobijo mnogo večji osebni dohodek, če se znebimo tistih, ki ne delajo. Ne moremo biti zavod za socialno skrbstvo, naša merila so: ekonomično in rentabilno poslovanje, to pa dosežemo, če poslujemo produktivno. Produktivno pa lahko poslujemo le, če na enoto proizvoda porabimo manj živega dela kot danes.

Produktivnost je proizvodnja deljena s številom delavcev.

V kadrovske službi so pripravili osnove za zmanjševanje delovne sile. Ne gre za neko horuk akcijo, temveč trezno premišljen program. Kriteriji so merljivi s sedanjim delom, ne pa tudi s sedanjem disciplino. Naj opozorim, da ljudje, ki se nenehno pojavljajo na disciplinski komisiji, nimajo možnosti, da bi ostali v tovarni — velik poudarek dajemo nespoštovanju predvsem tehnološke discipline.

Mnogi so čakali na dokup let

K temu se ne nagibamo, ker je predrago in ima kasneje negativne posledice. To bi bila le enkratna akcija, in samo za določeno število ljudi, ki je verjetno ne bomo mogli več ponoviti in delavci tega ne bodo razumeli. Sem za spodbujanje tistih, ki izpolnjujejo vsaj enega izmed pogojev, da se odločijo za odhod v pokoj, ne pa za dokup.

ČASI SE SPREMINJAJO, PODJETNIŠTVO JE ZAČELO PRODIRATI TUDI K NAM

Veliko govorimo o prestrukturiranju

Naloga smo se lotili na način, za katerega mislimo, da je pravilen – kompletne revizije. TGA je v svojem razvoju od podjetja, kot je bilo ustanovljeno, preko tozdov, ki so bili umetne tvorbe, med prvimi spet prešla v enovito organizacijo. Notranja organiziranost je poskušala biti podrejena tehnološkemu procesu, pa tudi dejstvu, da smo bili primorani zagotoviti si večino operacij sami. Takšna struktura je bila povsem razumljiva, če pomislimo, da je podjetje nastalo v popolnoma industrijsko nerazvitem okolju. Zato imamo še danes v okviru TGA številne dejavnosti, ki jih nima noben proizvajalec aluminija v svetu. Taka organizacija povzroča neefikasnost dela, prekomerne stroške in tudi zakrivanje odgovornosti. Predvsem vodilna ekipa izgublja veliko časa za urejevanje malenkosti, za katere niti vedeti ne bi smeli.

Časi se spreminjajo in podjetništvo je začelo prodirati tudi v naše glave. Vemo, da se mnoge te dejavnosti dajo organizirati drugače in predvsem na stališča proizvodnje na cenejši način. Naš namen je očistiti proizvodnjo aluminija vseh nepotrebnih vzporednih aktivnosti in jih izločiti iz okvirja TGA v obliki samostojnih podjetij, mešanih ali kako drugače organiziranih.

Osnovno vodilo je povečanje učinkovitosti. Možnih rešitev je več, vsekakor pa je pri vsaki od njih poleg osnovnega motiva potrebno upoštevati tudi legalnost vseh uporabljenih postopkov. Katerakoli od rešitev bo na koncu uporabljena, TGA ne bo več takšna kot je danes.

Seveda izbor rešitev ne bo odvisen le od takšnih ali drugačnih teoretičnih modelov prehoda družbene lastnine v druge oblike, temveč predvsem od odločitve o nadaljnji usodi proizvodnje aluminija v Sloveniji.

Mislim, da se bodo v tem prehodnem obdobju tudi v naši družbi izoblikovala neka pravila, določeni standardi in kriteriji na kak način postopoma prehajati iz te družbene lastnine v neke druge oblike. Danes imajo mnoge od teh akcij negativen prizvok v javnosti, mnogokrat tudi čisto neopravičeno. Na te stvari še nismo navajeni.

USTVARIMO POGOJE ZA BODOČE PODJETNIKE

Kako je z ustanavljanjem manjših podjetij

Začeli bomo z iskanjem idej – tistih zdravih in podjetnih – ki jih je med delavci TGA prav gotovo nekaj. Gre za takoimenovano, v svetu zelo uveljavljeno, načelo notranjega podjetništva. Preprosto povedano, matično podjetje pomaga ljudem, da uresničijo ideje, ki jih imajo in se osamosvojijo.

Trenutno se trudimo z ustanovitvijo inkubatorja malih podjetij ali valilnic. Ideja je zelo preprosta: narediti pogoje za bodoče podjetnike in jim dati na razpolago prostor, določene aktivnosti, ki jih sami ne obvladajo – omogočiti jim zagon v začetni fazi.

V čem je interes TGA?

Zopet je večkrateno. Ljudje, ki naj bi delali v inkubatorju, bi bili naši – torej gre za direktno zmanjšanje zaposlenih. Marsikatero od teh malih podjetij se bo v tem prehodnem obdobju pokazalo zanimivo, sposobno nadaljnega razvoja in rasti in lahko pride celo do interesa vlaganja s strani TGA, če bomo v osnovni dejavnosti toliko sposobni, da bomo imeli kapital.

Dejansko gre za diverzifikacijo aktivnosti, diverzifikacijo nalaganja kapitala in na ta način bi morali počasi postati manj ranljivi na vse, kar se dogaja na svetovnem aluminijem trgu.

To ni kratek proces in lahko traja tudi leta, vendar bo treba zagristi takoj in svoje aktivnosti razpršiti na druge dejavnosti, o katerih danes še ne vemo dosti in jih ne obvladujemo, ker smo bili navajeni le na proizvodnjo aluminija in probleme, ki so bili z njo povezani.

OB PRAZNIKU CIVILNE ZAŠČITE 20. JUNIJU, SO NAŠI DELAVCI SLAVKO CAPEK, JOŽE LESKOVAR, MAKS KRAJNC IN ŠTEFAN MOGE PREJELI ZA SVOJE POŽRTOVALNO DELO OB DOGRADITVI NOVE HIŠE NAŠEMU DELAVCU JOŽETU NOVAKU, KI MU JE LAN-SKOLETNA NARAVNA NESREČA V HALOZAH PORUŠILA STARO HIŠO, ZLATI ZNAK CIVILNE ZAŠČITE JUGOSLAVIJE.

ČESTITAMO!

ELEKTRIČNA ENERGIJA OSTAJA NAŠ NAJVEČJI PROBLEM. NIKOLI NISMO ZAHTEVALI BENIFICIRANE CENE

Kaj misli o naši proizvodnji nova oblast

Kljub izjavam, da se ne misli mešati v gospodarstvo, je jasno, da mora v določene segmente gospodarstva posegati na takšen ali drugačen način. Praktično gre za celotno infrastrukturo – od elektrogospodarstva, železnice in podobnih sistemov. Posredno ima vlada vpliv tudi na tiste, ki so vezani na te sisteme. TGA je ozko vezana na sistem elektrogospodarstva, ker sodimo med največje odjemalce električne energije v Sloveniji, zato smo tudi občutljivi na vse, kar se na tem področju dogaja. Zadnja leta se je nako-

pičilo ogromno neracionalnosti in posledica tega je, da je draga električna energija dražja kot bi, glede na naravne danosti, lahko bila. Mi nikoli nismo zahtevali neke beneficirane cene za porabljeno energijo na osnovi nekih nemerljivih kriterijev, temveč zahtevamo, da še naprej ostane oziroma se definira nižja cena za posebni odjem, predvsem zaradi učinkov, ki jih ima tak odjem na sistem elektrogospodarstva. Mislim predvsem na to, da poteka naš odjem v pasu, električno energijo jemljemo na pragu elektrarne, kar vse pozitivno vpliva na proizvodne stroške celotnega sistema.

Stališča vlade oziroma nekaterih njenih članov so diametralno nasprotna našim, zato se tudi zmanj trudimo, da bi prišli v kontakt in direktno izmenjali poglede.

(Medtem, ko je nastajal časopis, se je predsednik kolegija sestal z najodgovornejšimi v vladi in jim posređoval informacije o dejanskem stanju v TGA.)

Kako je s proizvodnjo glinice, ki nam povzroča velike stroške

Glinica je že več let naša kritična točka prav zaradi stroškov, ki jih imamo s to proizvodnjo. V vmesnem obdobju, torej v času MPPAL, ni bilo časa, ne ljudi, pa tudi ne sredstev, da bi se temeljiteje lotili tega problema. Usmeritev pa ja znana že dolgo: znižati proizvodnjo metalurških glin in uvesti tiste vrste in tipe glin, di se dajo, z manjšimi modifikacijami, proizvajati na teh napravah.

Odločitev, da smo to proizvodnjo v vmesnem obdobju še obdržali, se je izkazala kot dobra, kajti na svetovnem tržišču glinice je prišlo do cenovno nenormalnih skokov, ki se postopoma umirjajo in zopet bomo lahko iskali dodatne vire za tisti del proizvodnje, ki trenutno še ni pokrit. To je naša naloga.

Kako je s povezanostjo IMPOL – TGA

Impol in TGA bosta povezana tudi v prihodnje. Naj bo to povezanost v okviru združenega podjetja Unial, ali kakorkoli se bo prestrukturiranje v tem ali onem podjetju izvedlo, dejstvo je, da bosta ostala povezana čisto po tehnični plati. Velik del naprav, ki so pri nas, je bil usmerjen za proizvodnjo, ki jo rabi Impol, prav tako pa je tudi impolski program v mnogočem načrtovan na

aluminij, ki prihaja iz TGA. Povezanost ostaja, dokler bosta obe podjetji s to proizvodnjo obstajali.

IMAMO SPOSOBNE LJUDI, VSI PA NISO PRIPRAVLJENI PREVZETI ODGOVORNOSTI

Kje vidite izhod?

Pot vidim v res malih proizvodnih enotah, kjer bomo delali stvari, o katerih danes nihče noče niti razmišljati. Ljudje pa imajo ideje, zato jih moramo spodbuditi in jim pomagati, da jih urednišči.

Kako je sploh z našim menedžmentom?

Imamo veliko sposobnih ljudi, vendar niso pripravljeni prevzeti odgovornosti, niso se pripravljeno izpostaviti.

Zakaj? Bilo je kar nakaj motivov, pa ni bil kriv osebni dohodek, ta je tako nevladljiv na vseh nivojih. Mislim, da je vzrok v tem, da ta funkcija ni bila nikoli definirana (kot npr: na zahodu). To je seveda povezano tudi z nelastništvom in problemom dvojne vloge – odgovarjati zaposlenim in lastniku, ki ga doslej v bistvu ni bilo. Marsikateri je klonil pod pritiskom notranje sredine in zasledoval kratkoročne interese, dolgoročne pa prepuščal svojim naslednikom.

Krivda je tudi v nezaščitenosti te funkcije. Ni bilo tistega, ki te je postavil, ne onega, ki bi tvoje, tudi dobre odločitve, zagovarjal in cenil. Zato je mnogo ljudi »plavalo« in se prilagajalo dnevni politiki.

Naš menedžment seveda zaostaja za tistim na zahodu, kar je normalno. Problem pa je v tem, da naši vodilni ljudje premalo storijo za svoje

izobraževanje. To opažam v svoji sredini.

OCENJEVANJE, EDEN OD UKREPOV, S KATERIMI ŽELIMO IZBOLJŠATI KVALITETO DELA

Ko je na vseh delokrogih preveč ljudi, je tudi ocenjevanje eden od ukrepov. Brez ocenjevanja po celi hierarhični lestvici tega ne bi bilo mogoče urediti.

Prvi poskusi so pokazali, da je bilo precej nerazumevanja celotnega procesa, precej tudi poskusov, obdržati vse to po starem, nekateri pa niso bili sposobni spoznati razlik v kvaliteti dela med svojimi sodelavci.

Ocenjevanje ni enkratna akcija, to je proces, ki traja, ki teče iz meseca v mesec.

Kdaj bodo pozitivne ocene realizirane tudi v obliki dodatnega osebnega dohodka?

To je vprašanje, vezano na več problemov: na eni strani na poslovanje podjetja kot

celote, njeno finančno uspešnost, interventne zakone o osebnem dohodku in republiške zakone, ki tudi vplivajo na razporejanje osebnega dohodka.

Kaj menite o novem sindikatu?

Tudi naš sindikat mora postati to, kar je povsod v normalnih tržnih ekonomijah. Veliko stvari je še nedorečenih, vendar menim, da bo tudi v vodenju poslovne politike našel svoje mesto in pričakujem, da se bo loteval stvari resneje kot doslej in dokazal, da je bolj zrel kot nekateri gromovniki v okolici. Imam občutek, da naše vodstvo razume situacijo in se ne zaletava v neke »udarniške akcije«, ki na koncu prinesejo več škode kot koristi. Sodelovanje med vodstvom in sindikatom mora bazirati na dolgoročnih odnosih in vsak mora prevzemati svoje odgovornosti.

Vera Peklar

Prednostna naloga – produktivna zaposlitev

Pred nekaj meseci je prevzel delovno mesto člana kolegija za kadrovske splošno področje Jože Glazer, dipl. sociolog, ki se je vsa leta, odkar je v TGA, ukvarjal s kadrovske politiko, večji del celo kot vodja kadrovske službe. Prav zato sva ves čas pogovora ostala pri problemu kadrovske politike. V odgovorih boste zasledili, kakšne so prednostne naloge na tem področju in s kakšnimi ukrepi se bomo lotili presežka delovne sile.

Kakšna je razlika med delom vodje kadrovske službe in članom KPO?

Kot vodja sem bil zadolžen za sodelovanje pri oblikovanju strategije kadrovske politike TGA, za operativno realizacijo dogovorjenih načrtov in nalog, ki smo jih dobili od vodstva in samo operativno izvajanje strokovnih nalog.

Kot član kolegija bom bolj zadolžen za dolgoročno kadrovske politiko celotne TGA. Tu je večji poudarek na strategiji in dolgoročnosti, dosti manj pa je operativnega dela.

Prednostna naloga – produktivna zaposlitev

Gotovo je najpomembnejša doseči produktivno zaposlitev večine delavcev TGA. Kot podjetje smo komaj v zadnjem času začeli obravnavati delovno silo kot sestavni del stroškov in glede na dohodke, ki jih imamo, so ti stroški absolutno preveliki.

Pri tem se ne zadovoljujemo več samo z oceno potrebne števila delavcev na obstoječem stanju, ampak hočemo narediti primerjavo z aluminijško industrijo v svetu. Doseči hočemo takšno zaposlenost, da bi se lahko tudi na področju števila delavcev primerjali za razvitim svetom.

Naslednja naloga, je določitev načina reševanja ustrezne zaposlitve večine zaposlenih. Na eni strani hočemo zmanjšati število ljudi, na drugi pa vsem tistim, ki ostajajo, preskrbeti nove naloge. Ocenjujemo, da nismo vsi zaposleni polnih osem ur, zato je potrebno poskrbeti, da bo vsak delavec TGA zaposlen z nekim produktivnim in smiselnim delom.

Strokovna usposobljenost še ostaja problem

Na žalost ugotavljamo, da je še vedno slaba polovica delavcev, ki niso tako strokovno usposobljeni, kot zahteva delo, ki ga opravljajo. Čeprav smo vlagali ogromna sredstva v izobraževanje, čeprav smo organizirali veliko tečajev za pridobitev zahtevane stopnje strokovnosti, z rezultati nismo zadovoljni. Večina zaposlenih je obravnavala izobraževanje kot neko prisilo, ne pa kot nujno sestavino svojega dela. **Zavedamo se, da je usposobljenost za delo sestavni del dela**, kar pomeni, da delavec, ki nima znanja za delo, ki ga opravlja, tega dela ne more več opravljati. Seveda smo prišli tudi do skupne ugotovitve, da je zaradi premalo znanja in usposobljenosti preveč stroškov, preveč poškodb pri delu, škarta in lomov strojev ter naprav, ki so posledica premalo znanja. **Zato moram poudariti, da na področju izobraževanja delavcev ne bomo poznali več nobene tolerance.** Postavili smo jasne zahteve in za vsako delo bomo določili znanja, ki jih delavec mora imeti. Kdor si teh znanj ne bo pridobil, tega dela ne bo več opravljal neglede na svoje izkušnje in velike zasluge za razvoj podjetja. Ravno omenjeni razlogi so namreč po moji oceni glavni razlog za preveliko število zaposlenih.

Vse oblike izobraževanja v podjetju ostanejo. Držimo se določil odredbe predsednika kolegija, ki pravi, da moramo delavcem ponuditi, da si manjkajoče znanje pridobijo, tisti, ki tega nočejo, pa dela ne morejo več opravljati. V teh treh mesecih, odkar velja odredba, smo kar nekaj delavcev že prerazporedili na druga mesta — manj zahtevna dela. Pri vseh predlogih razporeditev, ki jih vodje DE dajejo, zahtevamo, da kadrovska služba preveri usposobljenost delavca.

Ocenjujemo, da je strokovno znanje stvar vsakega posameznika. Vsak mora skrbeti za svoje znanje. S tem, ko dobi neko višjo stopnjo strokovnosti, dviguje tudi svojo vrednost in ceno ter povečuje svojo možnost, da

lahko opravlja konkretno delo. Zato ni naša naloga, da bi prisiljevali ljudi, naj se izobražujejo. Kot podjetje pa bomo v skladu z našimi možnostmi vsem, ki se bodo pripravljali izobraževati, pomagali, če bo njihovo izobraževanje v skladu z našimi potrebami ter našo oceno, da jih bomo tudi koristno uporabili. Prekinjamo pa z dosedanja prakso, po kateri smo človeka najprej razporedili na neko zahtevnejše delo, za katerega ni imel pogojev, potem čakali in upali, da se bo odločil za izobraževanje in na koncu pa ga tolerirali, ker je že dolgo na tem delovnem mestu.

Kot zaključek k temu bi dodal: **znanje postaja v TGA osnovna dobrina vsakega posameznika.** Vsi skupaj smo prišli do spoznaja, da zaradi pomanjkanja znanja in premalo strokovnosti ne dosegamo takšnih rezultatov kot bi jih želeli, zlasti taktih, s katerimi bi se primerjali z rezultati sorodnih firm v razvitem svetu. Zato bomo z vsemi temi ukrepi, ki jih striktno izvajamo, ceno znanja dvignili. Znanje mo-

ra postati vrednota v tem pomenu, da se ne bomo več norčevali (kot sedaj) iz tistih, ki so se odločili za izobraževanje, se odrekli marsičemu, ampak ukrepali proti tistim, ki tega niso hoteli.

Nismo predolgo čakali na to spoznanje?

Takole bi rekel: v povprečju smo v petnajstih letih v TGA vendarle dvignili izobrazbeno raven delavcev TGA nekje iz nedokončane osnovne šole ali končane osnovne šole na nivo dvoletne poklicne šole. Naredili smo preskok za dve stopnji, kar kaže, da smo dosegli pozitivne rezultate. Spreminjanje pomena znanja pa je dolgoročen proces, ki ga ni mogoče doseči čez noč. Najkrajši tečaj traja tri mesece, vse ostalo izobraževanje pa leta in spremembe se dogajajo počasi. Ravno v teh letih uživamo sadove odločitev izpred desetih let. Sedaj prihajajo naši študenti z vseh stopenj. **Lahko rečemo, da je TGA začela dobivati svoje strokovnjake**, ki so izšolani v skladu s potrebami firme.

Posebej bi omenil še to, da kljub večjim odporom do znanja, v zadnjem času ugotavljamo, da spoznanje o potrebi po strokovnosti ni več samo stvar nas, ki delamo na kadrovskega področju, da so spoznali to tudi vsi vodje delovnih enot in se postopoma prebija tudi na nižje vodstvene nivoje. Ko gledam to obdobje in ga primerjam z drugimi firmami, ocenjujem, da smo imeli kar precejšnje uspehe. Kot primer le še to: da so bile naše odločitve po štipendiranju takšnih kadrov pravilne, se je pokazalo pri MPPAI, saj smo začeli normalno z novo tehnologijo s kadrom, ki smo si ga sami izšolali.

Imamo torej v TGA sposobne ljudi, ki bi lahko storili še več?

Zaradi specifičnega položaja, ki ga imamo — odmaknjeni smo od Ljubljane, Maribora, celo Ptuja — nekega velikega navala in pritiska strokovnih delavcev na TGA nikoli ni bilo in ga ne bo. Zmeraj smo bili prisiljeni zanesti se na svoje kadre in zato so skoraj na vseh vodilnih mestih v TGA ljudje, ki so začeli svojo strokovno kariero prav tukaj.

Sposobnih ljudi je v TGA ogromno, problem pa je v tem, da jim možnosti za dokazovanje marsikdaj pač nismo dali. Pri tem je obojestranska krivda, ne le firme, ki glede na specifično proizvodnjo, nekega visokega znanja ni rabila in zahtevala, po drugi strani pa se je veliko teh ljudi, ki po prvih konfliktih, ko niso mogli uveljaviti svojih idej, raje odšli ali pa se umaknili v pasivo. Toda, kakorkoli že: če ne bi imeli znanja, bi verjetno še vedno delali le v hali A.

Na kadrovskega področju smo v zadnjem času uspeli z zahtevo, da se je s temi ljudmi potrebno posebej ukvarjati. Ni dovolj, da jih sprejmemo, jim dajemo pomoč za šolanje, ampak je potrebno nastaviti sistem spremljanja in spodbujanja. **Zato smo na nivoju TGA nastavili projekt ključni kadri.** Začeli smo ugotavljati, kdo so ljudje v TGA, ki s svojim delom vplivajo na poslovanje in razvoj firme in so tisti ljudje, za katere vemo, da bi v primeru odhoda zanje težko našli zamenjave. Ne omejujemo se samo na nivo delavcev z visoko in višjo strokov-

(Nadaljevanje na 6. strani)

(nadaljevanje s 5. strani)

no izobrazbo, za nas je ključni kader lahko vsakdo, npr. vzdrževalec, ki ima le poklicno šolo in s svojim znanjem obvladuje vzdrževanje celega področja.

S tem projektom hočemo te ljudi odkriti, želimo jim dati možnost za dopolnilno usposabljanje, možnost ustreznega stimuliranja za njihovo delo, jih dodatno vezati na TGA in vzgojiti tudi ustrezne naslednike, ki jih bodo po odhodu nadomestili.

V okviru tega projekta se posebej ukvarjamo s problemom vodenja v TGA od KPO navzdol. Vsak vodja mora prevzeti naloge in odgovornosti za delo ki ga opravlja. Do sedaj je bila glavna naloga vodje, da je le opozarjal svojega nadrejenega, kakšne probleme ima in čakal, da dobi od njega rešitve. Tak način vodenja je prevladoval na vseh nivojih, zato se je ustvarjal vtis, da o vseh zadevah odloča le en človek – predsednik KPO. Marsikateri vodja je tako še dalje ostal priljubljen v svoji skupini, ni imel problemov, ni se bil pripravljen izpostaviti. Od vodij v TGA pričakujemo, da se bodo borili za skupne cilje TGA, to je za čim večjo produktivnost in minimalne stroške na vseh področjih, da bodo znali prenesti tudi v svojo skupino in jo ustrezno voditi, se za ta cilj pripravljati tudi izpostaviti. Od njih tudi pričakujemo, da se bodo za vodenje posebej strokovno usposobili.

Vse te probleme obravnavamo v projektu vodenja, ki ga vodi sociologinja Diritihova. Želimo ugotoviti, kdo so vodje v TGA, kakšen način vodenja prevladuje v TGA in ugotoviti s kakšnimi problemi se naši vodje srečujejo. Poleg znanja, ki ga imajo, hočemo dodati še znanje o vodenju, ki postaja posebna stroka. Seveda pa bomo za vodje, ki se s tem načinom ne bodo strinjali, poiskali naslednike. Vsak res ne more biti dober vodja, lahko pa je dober strokovnjak ali obratno. Želimo, da bi imeli sodelavci takega vodjo, ki bi mu zaupali, ki bo jim pomagal in svetoval.

Lotili smo se tudi sistema napredovanja kadrov pri čemer nismo bili sami, ampak smo se povezali s petimi podjetji v Sloveniji, ki se ukvarjajo s podobnimi problemi in Institutom za sociologijo v Ljubljani. Imeli smo

javno predstavitev tega koncepta za strokovni svet skupaj z dr. Svetlikom, ki je bil vodja tega projekta. V jesenskih mesecih pa bomo šli v konkretno realizacijo priprave sistema po katerem ga želimo vnesti v našo sistemizacijo delovnih mest.

Kam s presežkom delavcev

V letošnjem letu smo se tudi pri nas srečali s problemom presežka delavcev. Ko smo pripravljali projekt MPPAI smo se že zavedali, da bo modernizacija prinesla boljše pogoje dela, manj problemov na področju ekologije, na drugi strani pa bo terjala zmanjšanje števila zaposlenih. Zaradi cene alu-

minija in drugih razlogov, smo obdržali še proizvodnjo v hali A in tako za nekaj časa celo povečali tudi število zaposlenih. Sedaj, ko smo sprejeli dokončno odločitev, da bomo zaprli halo A in spoznali, da je delovna sila strošek, smo ugotovili, da je treba število ljudi zmanjšati na nivo, ki bo z obstoječo količino proizvodnje dajal takšen dohodek, da bomo lahko normalno preživeli. Vsaj v prvi fazi bo potrebno (z zaprtjem hale A) zmanjšati število zaposlenih za 20 odstotkov, v letošnjem letu za 7 odstotkov, to je okoli 160 delavcev in v naslednjem letu še za naslednjih 13 odstotkov, kar bi znašalo na

koncu zmanjšanje za okoli 600 ljudi.

Letos smo se srečali še z enim problemom, da smo zaradi naših odjemalcev, morali začeti omejevati našo proizvodnjo. Zaradi neplačevanja naročenih izdelkov, smo proizvodnjo izparilcev za nekaj časa ustavili in se tako srečali s problemom začasnih presežkov delavcev.

Kako nameravamo reševati presežke delavcev? Poudariti moram, da ga želimo reševati na strokovnem nivoju in ne na pamet kot v marsikateri firmi, kjer pač vidijo rešitve se v tem, da število ljudi zmanjšajo in jih prijavijo na Zavodu za zaposlovanje. Pri nas zagovarjamo stališče, da je treba število ljudi zmanjšati, da pa moramo imeti istočasno sistem, po katerem bomo tiste ljudi, ki predstavljajo hkrati presežek, tudi dodatno zaposlili. Lotili smo se več zadev hkrati. Znotraj TGA poskušamo število tujih izvajalcev zmanjšati, da bi ostali le za tista dela, ki jih sami ne zmoremo, njihova dela pa bodo opravljali naši delavci. Sedaj smo naročali pri zunanjih sodelavcih vse mogoče: od kopanja jarkov do

POROČILO O KADRIH (fluktuacija januar – junij 1990)

TGA KIDRIČEVO	TGA	TGA b. LLBK	Glinica	Proizvodnja	Prede-lava	Vzdr-ževan.	Promet	KK	LLBK	Spl. zad.	Druž. stand.	Službe
Stanje zaposl. 1. 1. 1990	2850	2655	344	765	115	634	140	90	195	104	86	377
Plan 1990	2752	2555	349	760	113	625	141	89	197	96	84	298
Povpr. št. zaposlenih 1989	2795.2	2592.0	346.6	766.3	113.7	622.5	142.9	88.1	202.5	99.0	89.3	323.8
Povpr. št. zaposlenih 1990	2810.3	2615.7	359.7	776.2	110.2	653.7	134.2	98.8	194.7	109.3	88.8	284.8
Stanje zaposl. konec mes.	2756	2566	349	762	110	640	132	96	190	110	90	277
– sprejem za določen čas	129	116	6	41	1	28	7	6	13	1	20	6
Razporeditve za določen čas	645	604	101	298	21	88	17	18	41	2	29	30
– pripravniki	45	41	2	7	1	10	0	5	3	1	1	11
Prihod:												
– iz druge DE	0	0	20	31	9	44	4	11	8	16	8	40
– štípendisti oz. pripravniki	4	4	0	1	0	2	0	1	0	0	0	0
– ostalo	64	61	15	27	3	12	0	0	3	0	2	2
Skupaj	68	57	35	59	12	58	4	12	11	16	10	42
Odhodi:												
– v druge DE			7	29	7	4	9	1	1	3	1	129
– invalidske upokojitve	12	12	1	1	3	6	0	0	0	0	1	0
– starostne upokojitve	30	29	5	8	1	8	2	0	1	3	1	1
– predčasne upokojitve	23	22	5	3	1	8	0	1	1	2	0	2
– ostalo	97	84	12	21	5	26	1	4	13	2	3	10
– (izogibno)	53	47	8	13	4	13	0	2	6	2	0	5
Skupaj	162	147	30	62	17	52	12	6	16	10	6	142
Fluktuacija:												
– celotna	5.6	5.4	7.9	7.5	13.4	7.5	8.3	5.9	7.8	8.3	6.3	33.9
– izogibna	1.8	1.7	2.1	1.6	3.1	1.9	0.0	2.0	2.9	1.7	0.0	1.2
Poveč. zaposl. (1.1.90=100)	96.7	96.6	101.5	99.6	95.7	100.9	94.3	106.7	97.4	105.8	104.7	73.5
Poveč. zaposl. (plan 90=100)	100.1	100.4	100.0	100.3	97.3	102.4	93.6	107.9	96.4	114.6	107.1	93.0
Pov. p. št. zap. (plan 90=100)	102.1	102.4	103.1	102.1	97.5	104.6	95.2	111.0	98.8	113.9	105.8	95.6
Pov. p. št. zap. (povp. 89=100)	100.5	100.9	103.8	101.3	96.9	105.0	93.9	112.2	96.1	110.4	99.5	88.0
Razpored. za d. čas (%/stanje)	23.40	23.54	28.94	39.11	19.09	13.75	12.88	18.75	21.58	1.82	32.22	10.83

polaganja kock na cesti itd. Sredstva, ki jih sedaj plačujemo tujim izvajalcem, bomo namenili za dodatno zaposlitev naših delavcev in ob tem zmanjšamo svoje stroške.

Druga zadeva na tem področju je iskanje dodatnih zaposlitev za naše kapacitete. Imamo ogromno znanja, ki je ob naravi dela pri nas marsikdaj le delno izkoriščeno – naj bo to področje vzdrževanja, družbenega standarda, AOP, splošnih zadev. Te kapacitete bi lahko z določenim angažiranjem zaposlili še zunaj TGA s tem zmanjšali lastne stroške in ljudje bi lahko ohranili zaposlitev. Intenzivno bomo začeli iskati tudi iniciative posameznikov, saj menimo, da imajo naši ljudje ideje, kako bi se lahko delo drugače organiziralo, katere zadeve bi prinesle več dohodka itd.

Ugotoviti poskušamo, kako spremeniti organizacijo znotraj TGA in oblikovati nova podjetja, ki bi bila na eni strani vezana na TGA, na drugi strani pa toliko samostojna, da bi si iskala delo drugod. Menimo, da bi na tak način lahko zaposlili večino tistih, za katere bomo ugotovili, da predstavljajo višek.

Imenovana je projektna skupina, ki mora v osmih mesecih pripeljati do prvih primerov novih organizacij in podjetij. Naslednje leto v mesecu maju in juniju, ko se bomo srečali z največjim

presežkom, bomo imeli določene nove oblike, ki bodo pomagale zmanjšati število ljudi. Naše stališče je, da mora biti na TGA vezano samo tisto, kar je neposredno povezano s proizvodnjo aluminija, vse ostale dejavnosti pa je treba vezati na TGA le posredno. Tě dejavnosti bi naj poleg tega, da opravljajo dela za nas, svoj

višek kapacitet zaposlovali tudi za ostale.

Nekaj drobnih korakov smo že naredili. Kot primer naj omenim našo gozdno skupino, ki sodeluje pri vzdrževanju pokopališča v Kidričevem in na ta način že ustvarja nek dohodek ter zmanjšuje svoje stroške. Dolej smo prali perilo pri LLBK v pralnici v Trbovljah

in plačevali vse te usluge, zdaj delamo to za njih pri nas v Kidričevem.

Tudi z drobnimi koraki se da pridobiti velika sredstva

Pri reševanju presežkov je potrebno poudariti še nekaj. Pri iskanju dela za vse tiste, katerih delo bo postalo nepotrebno, pričakujemo absolutno sodelovanje vsakega posameznika. Jasno je, da bomo pri iskanju drugega ustreznega dela upoštevali dejansko izobrazbo, ne pa tisto na nivoju dela, ki ga delavec trenutno opravlja, čeprav zanj nima zahtevane strokovno izobrazbe. Nekaj konfliktov smo zaradi tega že imeli, zlasti, ko smo določene ljudi morali prestaviti iz hale A v anodno maso, na dela, ki odgovarjajo njihovi strokovnosti, saj je to takoj pomenilo bistveno zmanjšanje osebnega dohodka. Poudariti pa je potrebno tudi to, da se tisti ljudje, ki se čutijo prizadete zaradi manjšega osebnega dohodka, niso nikoli vključili v sistem izobraževanja, s katerim bi si pridobili možnost, da bi lahko tudi pozneje opravljali ta dela. Omenim lahko še to, da je med njimi veliko mladih. Tā problem hočemo reševati tudi strokovno, zaradi tega smo imenovali posebno skupino, ki jo je vodila socialna delavka Katica Bednjiki. **Pripravili smo osnove za ugotavljanje in reševanje presežkov delavcev v TGA.** S temi osnovami smo si razčistili, kdo je lahko presežek, kako do njega pride, po kakšnih kriterijih lahko koga določimo za presežek in kakšne pravice ima vsak posameznik, če pride med presežke. O tem smo pisali v Novicah. Imamo tri vrste kriterijev, po katerih se določajo presežki. Najprej so to izločilni kriterije, ki določajo posamezne skupine delavcev, ki ne morejo biti uvrščeni med presežke. Osnovni kriterij je ocena delovne uspešnosti. Čimboljša bo ocena delovne uspešnosti, tem večja je možnost, da se ne uvrstimo v presežek. Korekcijski kriterij pa se uporablja v primeru, če je v isti skupini več delavcev, ki imajo enako oceno delovne uspešnosti, pa je med njimi po-

ANALIZA POGODBENEGA DELA V LETU 1990 (obdobje januar – junij)

DE	Število delavcev in število ur opravljenega dela						Indeks		
	1989			1990			5:2	6:3	7:4
	število delavcev	število ur	povpr. ur na zap.	število delavcev	število ur	povpr. ur na zap.			
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Glinica	12	392	1.12	7	148	0.41	58	38	37
Proizvodnja	36	1748	2.29	43	2113	2.72	119	121	119
Predelava	5	180	1.59	1	75	0.68	20	42	43
Vzdrževanje	4	268	0.43	3	21	0.03	75	8	7
Promet	3	47	0.32	7	249	1.85	233	530	578
KK	0	0	0.00	0	0		ERR	ERR	ERR
Splošne zadeve	0	0	0.00	0	0		ERR	ERR	ERR
Družbeni standard	2	215	2.52	0	0		0	0	0
LLBK	1	9	0.04	4	105	0.53	400	1167	1325
Službe	1	2	0.00	4	147	0.51	400	7350	ERR
							ERR	ERR	ERR
							ERR	ERR	ERR
TGA	64	2861	1.03	69	2858	1.01	108	100	98

Primerjava je opravljena s podatki iz enakega obdobja preteklega leta.

(Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 7. strani)

trebno izbrati tiste, ki so presežak. Korekcijski kriteriji so: delovne izkušnje, delovna doba, zdravstveno stanje in socialno stanje delavca. Te kriterije uporabljamo po vrstnem redu toliko časa, da pridemo do razlike v številu zbranih točk posamezno ocenjenih delavcev.

Delavec, ki je uvrščen med presežke, ima določene pravice, ki mu jih določi podjetje, med katerimi je prva, da se vključi v sistem usposabljanja. Če se temu odpove, mu vse ostale pravice prenehajo in se njegova delovna kariera v TGA konča. Prav zato ves čas poudarjamo, da o svoji usodi odloča predvsem vsak sam, ne nekdo od zunaj. **Vsakemu se lahko zgodi, da pride med presežek**, toda vsak bo s svojim odnosom do dela, s svojim usposabljanjem itd. imel možnost vplivati na to, kje bo ostal. Presežke delavcev bomo seveda ugotavljali v celotni TGA, ne le v obratih, ki jih bomo zaprli ali zmanjšali proizvodnjo. Z delavci, ki bodo imeli boljšo oceno delovne uspešnosti, večjo stopnjo usposobljenosti, bomo nadomestili tiste s slabšimi pogoji.

Te osnove je že obravnaval kolegij. Člani niso imeli posebnih pripomb, zato smo jih posredovali pravni službi, ki naj pripravi pravilnik, v katerem bo vsak jasno videl, kaj ga čaka. Posredovali smo jih tudi sindikatu, od katerega pričakujemo, da jih bo temeljito analiziral in dal še kakšne pripombe. Tako bomo prišli do kvalitetnega akta, ki bo odločal v primeru, če bi prišlo do kritične situacije, merila, ki bi bila enaka do vseh delavcev TGA. Računamo, da bo akt konec avgusta ali v začetku septembra že sprejel delavski svet.

Kako je z delovnimi invalidi?

Delovni invalidi, ki jih je trenutno v TGA okoli 450, predstavljajo posebno skupino delavcev, ki imajo zaradi svojega zdravstvenega stanja tudi poseben položaj in jih je zato potrebno na poseben način reševati. Pri tem moramo upoštevati zakonske predpise skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja in druge zakonske predpise, ki ure-

jajo njihov status istočasno pa tudi upoštevati vse realne možnosti, ki pri nas obstajajo. Že pred leti smo si zastavili cilj, da bi morali tudi delovni invalidi opravljati produktivno delo, kajti vse se zavedamo, da je delavec delovni invalid samo za tista dela, za katera ima zdravstvene omejitve. Takoj, ko ga invalidska komisija razporedi na drugo ustrezno delo, je po svojem statusu popolnoma enak vsem ostalim zdravim delavcem TGA. Razmišljamo o tem, da bi zaradi specifične proizvodnje, organizirali posebno proizvodnjo, ki bi bila prilagojena zdravstveni sposobnosti večine naših invalidov. To naj bi bile predvsem obratovalnice, ki bi morale biti ekonomsko učinkovite, ter z ustvarjenim dohodkom same sebe vzdrževati.

Kaj konkretno bi bilo to trenutno še ne moremo reči, ostaja nekaj možnosti v okviru splošne službe in seveda v okviru inkubatorja prav tako razmišljajo o proizvodnji prilagojeni delovnim invalidom. Tu je poseben položaj delavcev s spremenjeno delovno zmožnostjo in bo njihov status potrebno še enkrat preveriti.

Kako bo s kolektivnimi pogodbami?

Tu je še veliko nerešenih vprašanj. Vemo, da so splošne kolektivne pogodbe podpisane na nivoju Slovenije, ki naj bi jo sklenila predstav-

nik sindikata in predstavnik Gospodarske zbornice. V drugem delu naj bi bile kolektivne pogodbe sklenjene na osnovi branž, tako skupna kolektivna pogodba za barvasto in črno metalurgijo in elektrogospodarstvo. Tretjič ostaja možnost, da se podjetja odločijo in sklenejo kolektivno pogodbo za čisto svoje področje. Vse kaže, da zaradi veliko nedorečenosti pogodbe pred novim letom še ne bo.

Za TGA lahko rečem, da smo že v glavnem upoštevali vsa znana in dogovorjena načela, ki so zapisana v kolektivni pogodbi in ocenjujemo, da tudi sam sprejem kolektivne pogodbe za nas ne bo pomenil nič kaj novega. Večino pravic, ki so s kolektivno pogodbo določene, delavci TGA že uživamo. Novost pa je to, da po novem zakonu o delovnih razmerjih mora vsak delavec, ki sklene delovno razmerje, skleniti pogodbo o zaposlitvi, ni več sporazuma oziroma sklenitve delovnega razmerja, v kateri je določen način sprejema, obveznosti in odnos do TGA. Vsi zaposleni pa bomo morali takšne pogodbe skleniti najkasneje do 1. 7. 1991. V tej pogodbi bo določen način sprejema — za določen ali nedoločen čas, osnovne obveznosti do nas ali naše do firme. Obstaja možnost, da se te pogodbe sklepajo na daljše časovno obdobje, tudi pet let in se lahko v primeru soglasja

med obema stranema tudi obnovijo, lahko pa seveda tudi prekinejo.

Delovna uspešnost pomemben dejavnik pri razporejanju

Da bi dosegli zmanjšanje števila zaposlenih na tisto število, ki omogoča normalno produktivnost, že dalj časa izvajamo določene ukrepe na področju kadrovske politike. Delavce, ki jim je prenehalo delovno razmerje zaradi različnih razlogov, ne nadomeščamo več z novimi, v podjetje sprejemamo le kader, ki ga nikakor ne moremo najti znotraj podjetja (letos smo praktično sprejeli le delavce, ki so se vrnili iz JLA in nekaj strokovnih delavcev z visoko in višjo strokovno izobrazbo. Sprejeli bomo še nekaj naših štipendistov pripravnikov). Dosti več je razporeditev med obrati in posameznimi skupinami. Takih prerazporeditev bo vedno več.

Naslednji ukrep, ki ga izvajamo, je intenzivno spremljanje usposabljanja in tisti delavci, ki se ne usposabljujejo in nimajo zadostne strokovne izobrazbe, bodo razporejeni na nižje plačana dela.

Pri razporejanju upoštevamo tudi oceno delovne uspešnosti in vsi, ki bodo imeli za določeno obdobje podpoprečno oceno delovne uspešnosti, je vprašljivo, če bodo na teh delih tudi ostali.

Zahvala ob odhodu v pokoj

Iskreno se zahvaljujemo svojim sodelavcem in prijateljem iz DE Proizvodnja aluminija, ki so prišli na poslovilno srečanje ob odhodu v pokoj. Prav tako se zahvaljujemo gospodoma Krajncu in Jamniku za res iskreno izrečene besede. Hvala za dragocena darila, ki nama bodo ostala v trajnem spominu.

Vsem sodelavcem in celotnemu kolektivu želiva veliko sreče in mnogo delovnih uspehov.

Ludvik Klajnšek in Ivan Jakolič

Zahvale

Ob nenadni izgubi dragega moža Marjana ZIDARJA iz DE Splošne službe se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali.

žena Ana s hčerko Matejo

Ob smrti mame Julijane SORŠAK se iskreno zahvaljujem sodelavcem trafo postaje za venec in izrečena sožalja, pevskemu zboru za izpete žalostinke in Hinku Dasku za odigrano Tišino.

Prisrčna hvala!

sin Stanko Soršak

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta in dedka Vladimirja MARTINKOVIČA, upokojenca TGA Kidričevo, se iskreno zahvaljujemo sindikatu TGA za prineseni venec in denarno pomoč.

Posebna hvala za odigrano Tišino in vsem, ki so go obiskali in spremljali na zadnji poti.

žalujoča žena s hčerko in sinom

S skupnimi močmi lahko dosežemo cilje

Junija smo dobili novega predsednika sindikata, Ivana Potočnika, ki prihaja iz delovne enote Kontrola kvalitete. Čeprav je bil že na dopustu, sem ga ujela po delavskem svetu, ki se ga je udeležil, da pove nekaj o sebi, predvsem pa o tem, kako si predstavlja sindikat po novem.

Izhajam iz preproste kmečke družine oziroma delavske — oče je bil vsa leta zaposlen v TGA kot voznik traktorja. Tudi jaz sem po šolanju 1977 začel tukaj kot kemijski tehnik. Najprej sem opravljal kemijske analize, nekaj časa sem delal tudi v izmeni v laboratoriju separacije, potem sem si nekako izboril delo na izparilnikih kot kontrolor izparilnikov, kar opravljam še danes.

Moje delovanje po samoupravnih in političnih plati je bilo takšno: še pred odhodom v JLA sem stopil v zvezo komunistov in v TGA opravljal delo sekretarja v dveh mandatih. Ne spominjam se točno leta, vem da je bilo v čudnih časih in obnašanjih nekaterih vodilnih, ki naj bi nam bili za vzgled, sem iz ZK izstopil. Ves čas sem tudi poskušal sodelovati v sindikatu, v zadnjem obdobju sem bil predsednik osnovne organizacije v naši delovni enoti KK.

Ste imeli kaj pomislekov, preden ste prevzeli funkcijo predsednika?

Bilo jih je kar nekaj. Situacija, v kateri se je znašel sindikat, ni rožnata. Naloge sem se lotil sicer z optimizmom, da bomo enkrat le prišli tako daleč, da bo sindikat resnično ščitil delavca, ki bo imel pravično plačano tudi svoje delo.

V kakšnih odnosih ste z vodstvom podjetja?

Mislím, da smo že našli tisto pravo valovno dolžino, po kateri bo možno vzpostaviti kontakte, da bomo delovali skupno, čeprav se včasih ne morem znebiti občutka, da bi vodstvo določene stvari raje speljalo mimo sindikata, prav tako pa me moti včasih preveč avtomatsko

potrjevanje sklepov na samoupravnih organih.

Katera naloga je prvenstvena v sindikatu?

Še vedno smo obremenjeni s preoblikovanjem. Včlanjeni smo v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, vendar se ne strinjamo z vsem, ker je ostalo enako, tudi enako misleče, kar se kaže tudi v kolektivni pogodbi, ki je bila podpisana pred kratkim. Notri so nekatere postavke, za katere ocenjujemo, da so morda slabše urejene kot so bile dozdaj. Premalo je namreč izražena možnost stavke, so sicer pravila, ki pa so premalo konkretizirana.

Za našo delovno organizacijo npr. je težko organi-

no, mislim, da bi si sčasoma pridobilo moč in veljavo tudi v tem.

Vas kaj skrbi trenutno stanje v TGA, presežek delavcev?

Tako v kratkem se stanje še ne bo popravilo. Če smo zdaj leta in leta zavozili s sistemom, organizacijo dela itd., mislim, da je še največja rezerva v podjetju, kjer bomo z boljšo organizirano delo in produktivnostjo zaposlili naše delavce. Dejstvo je, da nas je preveč, vendar še vedno pravim nekaj: približno isti ljudje, ki danes vodijo kadrovsko politiko, so je tudi pred leti, zdaj pa hočejo dejanjsko čez noč zmanjšati število zaposlenih, čeprav so

rat ni, zato je opredelitev sindikata, naj bo to vodstvo podjetja.

Kako povezujete delo in funkcijo. Glede na to, da čaka sindikat še veliko dela, bi bilo verjetno bolje, če bi bila ta funkcija profesionalna.

Mislím da. Če hočeš biti dober predsednik, moraš poznati vse akte, ki obstajajo, moraš biti delno tudi pravno podkovan, načitan, seznanjen z dogodki itd. Že podpisovanje pogodb zahteva cellega človeka.

Tudi z delom je tako, polovičarstva si ne moremo privoščiti, zato bi bilo pametno, da opravljam samo funkcijo predsednika sindikata. Enako razmišlja tudi naše vodstvo.

S skupnimi močmi bomo dosegli cilje, ste zapisali v program dela. Kakšne so osnovne značilnosti tega programa?

Ohranili in dopolnjevali bomo vse dosedanje aktivnosti: tu mislim na delovanje vseh komisij, ki jih imamo, ša naprej bomo dodeljevali bone tistim, ki so dalj časa v bolniški in porodnicam, ostajajo različne oblike pomoči (socialni problemi, elementarne nesreče...), še vedno sodelujemo pri pogrebu člana ali upokojenca TGA, ostaja tudi tovariška samopomoč in BVP.

Sodelovali bomo pri pogajanjih za podpis kolektivne pogodbe in vseh akcijah, upoštevali bomo statut ZSSS in delovali v skladu s pravili sindikata podjetja. Trudili se bomo za izobraževanje sindikalnih kadrov.

Ali delavci zaupajo svojemu sindikatu?

Predsedniki osnovnih organizacij oziroma sindikalni zaupniki, se trudijo, vendar nekega odziva še ni. Mogoče tudi zato, ker je pri nas velika večina »polproletariata«, če smem tako imenovati tiste, ki imajo še nekaj doma, tako da jih še ni strah za preživetje in jih tudi prihodnost ne skrbi. Čas bo prinesel svoje.

Vera Peklar

zirati stavko, saj je proizvodni proces tak, da o kakšni prekinitvi ni govora, saj si naredimo neprimerno več škode kot bi bilo koristi.

Kako lahko sindikat pomaga delavcu? Tudi brez sredstev?

Pri nas je sindikat zaenkrat še premalo močen — sploh finančno. Če pogledamo na zahod, vidimo, da ima sindikat svoja podjetja skozi katera pridobiva sredstva in v primeru, ko organizira štrajk, lahko v tistem času delavcu tudi nudi najnujnejše za preživetje.

Mi si tega zaenkrat še ne moremo privoščiti. Če bi bilo vodstvo republiškega sindikata malo bolj dosled-

do sedaj delali skoraj obratno. Sindikat je bil seznanjen s pripravami na reševanje tega problema, dali smo tudi svoje pripombe, se pogovorili in razjasnili določene stvari. Vstrajamo pri tem, naj se poskuša storiti prej vse kot »metanje na cesto«. Upajmo, da bo to možno. Mislím, da bo šlo nekaj po normalni poti — upokojitve, predčasne ali tudi dokup let.

Toda vodstvo se ne navdušuje nad dokupom.

Ja, če hočemo ostali imeti več, bomo končno morali najti ta sredstva.

S kom bomo podpisovali pogodbe o delu — zaposlitvi?

Praviloma bi jih morali z lastnikom, ki pa ga še zaenk-

Kako smo poslovali

V tabeli I in II prikazujemo, kako smo poslovali v maju 1990. V zadnjem stolpcu tabele prikazujemo tako mesečno kot letno rast ustvarjene proizvodnje v primerjavi z ustvarjeno proizvodnjo v enakem obdobju lani ter doseženo proizvodnjo letos v primerjavi z načrtovanim obsegom proizvodnje za letošnje leto.

V DE Proizvodnja glinice smo v mesecu maju proizvedli 2.876 ton Al hidrata kot Al₂O₃ in s to količino presehamo načrtovano proizvodnjo za 606 ton oziroma 7%. V času od januarja do maja znaša proizvodnja 42.092 ton in je prav tako večja od planirane za 6%, vendar pa je manjša od planirane v enakem času preteklega leta za 2.323 ton oziroma 5%. Kalcinirane glinice smo v maju proizvedli 7.968 ton oziroma 15% več kot smo predvideli v letnem planu poslovanja. V petih mesecih znaša proizvodnja 39.865 ton in je za 18% večja od planske postavke.

Raztopljenega vodnega stekla smo v maju proizvedli 532 ton, kar je glede na plansko količino samo 55%, v petih mesecih pa znaša skupna proizvodnja 5.226 ton oziroma 10% več kot smo planirali. Nižja od plana pa je proizvodnja zeolita v maju za 46%, v času od januarja do maja pa za 18%. Podatki o porabljenih surovinah pri proizvodnji Al hidrata kot Al₂O₃ nam kažejo, da smo v petih mesecih presegli programirano porabo obeh glavnih surovin, nižja od planskih normativov pa je poraba žganega apna za 6% in električne energije za 1%.

V DE Proizvodnja aluminija smo v maju proizvedli 7.842 ton oziroma 83 ton več elektrolitskega aluminija kot smo predvideli za ta mesec (indeks 101). V času od januarja do maja smo v vseh treh elektrolizah proizvedli 38.672 ton elektrolitskega aluminija (indeks 101), od tega v elektrolizi C 16.617 ton. Vse tri dosežene postavke so višje od planskih količin po 1%. Zraven zadovoljive proizvodnje je zadovoljiva tudi poraba električne energije v posameznih elektrolizah, saj smo povsod porabili manj kWh/tono elektrolitskega aluminija kot nam dovoljujejo planski normativi. V elektrolizi A je poraba nižja za

TABELA I: DINAMIKA POSLOVANJA – INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA PROIZVODNJE

DE / PROIZVOD	Enota mere	Plan proizvodnje		DOSEŽENA PROIZVODNJA				INDEKSI			
		V	I-V	1989		1990		1990/89		1990	
				V	I-V	V	I-V	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
DE PROIZVODNJA GLINICE											
Al hidrat Al ₂ O ₃	t	8.370	39.615	9.107	44.419	8.976	42.096	99	95	107	106
Kalcinirana glinica	t	6.930	33.757	8.610	41.957	7.968	39.865	93	95	115	118
Prodani hidrat kot Al ₂ O ₃	t	236	1.173	391	1.420	155	1.292	40	91	66	110
Prodani sušeni hidrati kot Al ₂ O ₃	t	818	4.084	—	—	—	980	—	—	—	24
Skupaj (kalc. glinica + prodani hidrati)	t	7.984	39.014	9.001	43.377	8.123	42.137	90	97	102	108
Raztopljeno vodno steklo 38° Be	t	957	4.662	984	4.469	483	5.124	49	115	50	110
Raztopljeno vodno steklo 42° Be	t	17	83	25	100	49	102	196	102	288	123
Zeolit – suha snov v susp.	t	191	931	224	774	103	766	46	99	54	82
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolitski Al – hala A	t	1.428	7.415	1.540	7.740	1.462	7.525	95	97	102	101
Elektrolitski Al – hala B	t	2.945	14.344	2.854	13.846	2.966	14.530	104	105	101	101
Elektrolitski Al – hala C	t	3.386	16.495	3.413	16.654	3.414	16.617	100	100	101	101
Skupaj hale	t	7.759	38.254	7.807	38.240	7.842	38.672	100	101	101	101
Anodna masa	t	913	3.653	993	3.598	816	4.683	82	130	89	128
Anodni bloki – B	t	1.692	8.462	1.857	7.859	1.796	9.099	97	116	106	107
Anodni bloki – C	t	1.901	9.503	1.701	8.945	2.089	9.363	123	105	110	99
LIVARNE											
Al formati – za prodajo	t	3.008	14.650	4.865	22.267	5.150	25.013	106	112	171	171
Al formati – za izparilce	t	—	—	80	423	—	154	—	36	—	—
Livarniška zlitina – za prodajo	t	892	4.344	948	3.007	174	1.872	18	62	20	43
Livarniška zlitina – za odlitke	t	139	675	118	566	83	421	70	74	60	62
Gnetena zlitina – za prodajo	t	1.260	6.136	667	4.527	834	4.484	125	99	66	73
Gnetena zlitina – za lastno porabo	t	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—
Predzlitina – lastna poraba	t	148	719	111	608	66	410	59	67	45	57
Al žica E Al + P-11	t	47	231	142	940	76	413	54	44	162	179
Al trak – ozki za prodajo	t	754	3.673	364	1.557	365	1.856	100	119	48	51
Al trak – ozki za rondelice	t	679	3.309	577	2.964	479	2.549	83	86	71	77
Al trak – široki za prodajo	t	1.036	5.047	332	2.646	579	2.089	174	79	56	41
Al trak – široki za izparilce	t	408	1.986	288	1.235	275	1.304	95	106	67	66
Drogi za kline in stikala	t	25	124	—	—	—	6	—	—	—	5
DE PREDELAVA ALUMINIJA											
Rondelice	t	340	1.655	267	1.516	344	1.359	129	90	101	82
Izparilniki	t	204	993	182	839	141	788	77	94	69	79
DE LLBK TRBOVLJE											
Al odlitki	t	123	661	116	582	97	485	84	83	79	73
Blagovna proizvodnja	t	7.664	37.390	7.883	37.881	7.760	38.359	98	101	101	103

3%, v elektrolizi B za 5% in v elektrolizi C za 1%.

Podatke o fizičnem obsegu proizvodnje ustvarjene v livarnah po asortimentu prikazujemo v priloženi tabeli. Iz nje je razvidno, kako različno se je gibala proizvodnja posameznega asortimenta glede na enaki mesec preteklega leta in glede na planske postavke. Največje odstopanje od plana ugotavljamo pri Al formatih – za prodajo (indeks 171) in Al žicah (indeks 179). Proizvodnja rondelic v DE Predelava aluminija je v maju dosežena s 344 ton oziroma 1% več kot smo planirali in 29% več kot v enakem mesecu preteklega leta. V petih mesecih smo proizvedli 1.359 ton rondelic, kar je 296 ton manj kot smo predvideli v letnem planu (indeks 82). Zelo nizka je še vedno proizvodnja izparilnikov, saj ne izpolnjujemo plana v V. mesecu za 31%, v petih mesecih za 21%.

Dosežena proizvodnja Al odlitkov je v maju nižja od planske postavke za 26 ton oziroma 21%, od začetka leta do konca maja pa znaša proizvodnja 485 ton oziroma 27% manj kot smo predvideli v letnem planu poslovanja.

Skupen obseg blagovne proizvodnje znaša v maju 7.760 ton oziroma 1% več kot smo načrtovali, v času od januarja do maja pa s proizvodnjo 38.359 ton presehamo plansko količino za 969 ton (indeks 103).

TABELA II: PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA V LETU 1990

DE / PROIZVOD	Enota mere	Planski normativi	Doseženi normativi		Indeksi	
			V	I-V	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
DE PROIZVODNJA GLINICE						
Al hidrat Al ₂ O ₃	t	2,683	2,821	2,750	105	102
– boksit	t	*0,1146	0,118	0,155	103	135
– Na hidroksid	t	4,344	4,702	4,633	108	107
– para	t	0,05	0,0913	0,047	183	94
– žgano apno	kWh	428,00	430,939	425,823	101	99
– električna energija	kWh	—	—	—	—	—
Kalcinirana glinica	GJ	6,029	6,050	6,021	100	100
– toplotna energija	t	0,046	0,046	0,046	100	100
– para	t	0,0002	—	—	—	—
– Al fluorid	kWh	44,315	37,844	36,520	85	82
– električna energija	kWh	—	—	—	—	—
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al – hala A						
– glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
– anodna masa	t	0,559	0,566	0,558	101	100
– kriolit	t	0,025	0,028	0,024	112	96
– Al fluorid	t	0,040	0,046	0,043	115	107
– električna energija	kWh	18,080	17,489	17,462	97	97
Elektrolitski Al – hala B						
– glinica	t	1,920	1,920	1,921	100	100
– anodni bloki	t	0,584	0,589	0,589	101	101
– kriolit	t	0,030	0,0107	0,0088	36	29
– Al fluorid	t	0,040	0,0236	0,0372	59	93
– električna energija	kWh	15,019	14,428	14,324	96	95
Elektrolitski Al – hala C						
– glinica	t	1,925	1,925	1,925	100	100
– anodni bloki	t	0,572	0,568	0,559	99	98
– kriolit	t	0,001	—	0,00036	—	36
– Al fluorid	t	0,0175	0,0181	0,018	103	103
– električna energija	kWh	13,660	13,575	13,589	99	99
Anodna masa						
– petrokoks	t	0,5857	0,4285	0,5396	73	92
– katranska smola	t	0,3327	0,3325	0,3263	100	98
– pečeni ostanek	t	0,090	0,255	0,140	283	156
– zemeljski plin	Sm ³	1,6	2,80	2,11	175	132
– električna energija	kWh	130	116,9	118	90	91
Anodni bloki – B						
– petrokoks	t	0,7286	0,7169	0,7206	98	99
– katranska smola	t	0,1577	0,1558	0,1544	99	98
– pečeni ostanek	t	0,2156	0,2024	0,2023	94	94
– zemeljski plin	Sm ³	63,4	68,2	67,1	108	106
– električna energija	kWh	221,5	238,4	235,4	108	106
Anodni bloki – C						
– petrokoks	t	0,7307	0,7281	0,7299	100	100
– katranska smola	t	0,1578	0,1574	0,1568	100	99
– pečeni ostanek	t	0,2136	0,1967	0,1987	92	93
– zemeljski plin	Sm ³	65,1	72,9	72,0	112	111
– električna energija	kWh	219,0	257,5	256,6	118	117

* programiran normativ

Kako smo poslovali

V tabeli I in II prikazujemo, kako smo poslovali v juniju 1990. V zadnjem stolpcu tabele prikazujemo tako mesečno kot letno rast ustvarjene proizvodnje letos v primerjavi z načrtovanim obsegom proizvodnje za letošnje leto.

V DE Proizvodnja glinice smo v mesecu juniju proizvedli 6.961 ton Al hidrata kot Al₂O₃ in s to količino ne dosegamo načrtovane proizvodnje za 1.139 ton oziroma 14%. Sicer pa znaša v prvem polletju proizvodnja 49.057 ton in je za 1.342 ton večja od planirane (indeks 103), vendar je manjša od proizvodnje v enakem času preteklega leta za 3.410 ton oziroma 6%. Kalcinirane glinice smo v juniju proizvedli 5.943 ton, to je samo 89% načrtovane količine. V šestih mesecih znaša proizvodnja 45.807 ton in je za 13% večja od planirane, je pa precej nižja kot v prvem polletju preteklega leta in sicer za 4.118 ton oziroma 8%. Rastopljene vodnega stekla smo v juniju proizvedli 1.002 ton, kar je glede na planirano količino 6% več, v šestih mesecih pa znaša skupna proizvodnja 6.227 ton oziroma 9% več kot smo planirali za ta čas. Za 2 tona smo v juniju presegli načrtovano proizvodnjo zeolita (indeks 101), v času od januarja do junija pa je dosežena proizvodnja še vedno pod planirano za 162 ton oziroma 15%. Podatki o porabljenih surovinah pri proizvodnji Al hidrata kot Al₂O₃ nam kažejo, da smo v šestih mesecih presegli porabo boksita za 3%, Na hidroksida za 25%, pare za 7% in električne energije za 2%. Nižja od dovoljene je edino poraba žganega apna za 2%.

V DE Proizvodnja aluminija smo v juniju proizvedli 7.485 ton elektrolitskega aluminija oziroma 9 ton več kot smo predvideli za ta mesec. V prvi polovici leta smo v vseh treh elektrolizah proizvedli 46.157 ton elektrolitskega aluminija (indeks 101), od tega v elektrolizi A 8.849 ton, v elektrolizi B 17.419 ton in v elektrolizi C 19.889 ton. Zraven zadovoljive proizvodnje je zadovoljiva tudi poraba vseh glavnih surovin na enoto proizvoda, še najbolj pa poraba električne energije v posameznih elektrolizah, saj smo povsod porabili manj kWh/tono elektrolitskega aluminija, kot nam dovoljujejo planski normativi.

Podatke o fizičnem obsegu proizvodnje ustvarjene v livarnah po asortimentu prikazu-

TABELA I: DINAMIKA POSLOVANJA – INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA PROIZVODNJE

DE / PROIZVOD	Enota mere	Plan proizvodnje		DOSEŽENA PROIZVODNJA				INDEKSI			
		VI	I-VI	1989		1990		1990/89		1990	
				VI	I-VI	VI	I-VI	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
DE PROIZVODNJA GLINICE											
Al hidrat Al ₂ O ₃	t	8.100	47.715	8.048	52.467	6.961	49.057	86	94	86	103
Kalcinirana glinica	t	6.707	40.464	8.004	49.925	5.943	45.807	74	92	89	113
Prodani hidrat kot Al ₂ O ₃	t	236	1.409	364	1.784	8	1.301	2	73	3	92
Prodani sušeni hidrati kot Al ₂ O ₃	t	818	4.902	—	—	—	980	—	—	—	20
Skupaj (kalc. glinica + prodani hidrati)	t	7.761	46.775	8.368	51.709	5.951	48.088	71	93	77	103
Rastopljeno vodno steklo 38° Be	t	926	5.588	1.046	5.515	1.002	6.126	96	111	108	110
Rastopljeno vodno steklo 42° Be	t	16	99	—	100	—	101	—	101	—	102
Zeolit – suha snov v susp.	t	185	1.116	117	891	187	954	160	107	101	85
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolitski Al – hala A	t	1.349	8.764	1.473	9.213	1.325	8.849	90	96	98	101
Elektrolitski Al – hala B	t	2.850	17.194	2.828	16.675	2.888	17.419	102	104	101	101
Elektrolitski Al – hala C	t	3.277	19.772	3.275	19.928	3.272	19.889	100	100	100	101
Skupaj hale	t	7.476	45.730	7.576	45.816	7.485	46.157	99	101	100	101
Anodna masa	t	913	4.567	1.114	4.712	948	5.377	85	114	104	118
Anodni bloki – B	t	1.693	10.155	1.813	9.671	1.587	10.686	88	110	94	105
Anodni bloki – C	t	1.901	11.404	2.031	10.976	1.894	11.258	93	103	100	99
LIVARNE											
Al formati – za prodajo	t	2.910	17.561	5.242	27.509	5.120	30.133	98	110	176	172
Al formati – za lastno porabo	t	—	—	—	—	19	45	—	—	—	—
Al formati – za izparilce	t	—	—	—	423	—	128	—	30	—	—
Livarniška zlitina – za prodajo	t	863	5.207	514	3.521	592	2.465	115	70	69	47
Livarniška zlitina – za odlitke	t	134	809	116	682	77	498	66	73	57	62
Gnetena zlitina – za prodajo	t	1.219	7.355	433	4.960	408	4.893	94	99	33	67
Gnetena zlitina – za lastno porabo	t	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—
Predzlitina – lastna poraba	t	143	862	53	661	63	474	119	72	44	55
Al žica E Al + P-11	t	46	277	43	983	14	427	33	43	30	154
Al trak – ozki za prodajo	t	730	4.403	341	1.899	485	2.341	142	123	66	53
Al trak – ozki za prodajo	t	658	3.967	464	3.428	809	3.358	174	98	123	85
Al trak – široki za prodajo	t	1.003	6.050	622	3.269	237	2.326	38	71	24	38
Al trak – široki za izparilce	t	394	2.380	345	1.580	67	1.370	19	87	17	58
Drogi za kline in stikala	t	25	149	—	—	—	6	—	—	—	4
Pretapljanje Al za tuje naročnike	t	82	496	37	37	64	266	173	719	78	54
DE PREDELAVA ALUMINIJA											
Rondelice	t	329	1.984	218	1.733	298	1.657	137	96	91	84
Izparilniki	t	197	1.190	164	1.003	68	855	41	85	35	72
DE LLBK TRBOVLJE											
Al odlitki	t	140	800	123	706	121	606	98	86	86	76
Blagovna proizvodnja	t	7.437	44.827	7.700	45.583	7.343	45.703	95	100	99	102

jemo v priloženi tabeli. Iz nje je razvidno, kako različno se je gibala proizvodnja posameznega asortimenta glede na enaki mesec preteklega leta in glede na planske postavke. Največje odstopanje od plana ugotavljamo pri Al formatih (indeks 172) in Al žicah (indeks 154).

Proizvodnja rondelic v DE Predelava aluminija je v juniju 298 ton, to je kar 9% manj kot smo planirali za ta mesec, vendar pa smo v primerjavi z enakim mesecem preteklega leta proizvedli 37% več. V šestih mesecih smo proizvedli 1.657 ton, kar je zopet manj kot smo predvideli v letnem planu in to za 16%. Zelo nizka je v juniju tudi proizvodnja izparilnikov, saj smo naredili samo 35% planirane količine, ker smo zaradi težav pri prodaji izparilnikov proizvodnjo v drugi polovici meseca morali ustaviti. Polletna proizvodnja izparilnikov znaša 855 ton oziroma 71% planirane količine.

Dosežena proizvodnja Al odlikov je v juniju nižja od planske postavke za 19 ton oziroma 14%, od začetka leta do konca junija pa znaša proizvodnja 606 ton oziroma 24% manj kot smo predvideli v letnem planu poslovanja. Skupen obseg blagovne proizvodnje znaša v juniju 7.343 ton in je za 94 ton nižja kot smo načrtovali (indeks 99), v prvi polovici leta pa s proizvodnjo 45.703 ton presegamo plansko postavko za 876 ton oziroma za 2%.

TABELA II: PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA V LETU 1990

DE / PROIZVOD	Enota mere	Planski normativi	Doseženi normativi		Indeksi	
			VI	I-VI	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
DE PROIZVODNJA GLINICE						
Al hidrat Al ₂ O ₃	t	—	—	—	—	—
– boksit	t	*2,709	2,949	2,779	109	103
– Na hidroksid 100%	t	*0,1177	0,097	0,147	82	125
– para	t	4,344	4,89	4,668	113	107
– žgano apno	t	0,05	0,0614	0,049	123	98
– električna energija	kWh	428,00	496,59	435,87	116	102
Kalcinirana glinica						
– toplotna energija	GJ	6,029	6,075	6,028	101	100
– para	t	0,046	0,046	0,046	100	100
– Al fluorid	t	0,0002	—	—	—	—
– električna energija	kWh	44,315	40,530	37,040	91	84
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al – hala A						
– glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
– anodna masa	t	0,559	0,560	0,558	100	100
– kriolit	t	0,025	0,0089	0,0215	36	86
– Al fluorid	t	0,040	0,043	0,043	107	107
– električna energija	kWh	18,080	17,285	17,436	96	96
Elektrolitski Al – hala B						
– glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
– anodni bloki	t	0,584	0,562	0,585	96	100
– kriolit	t	0,030	—	0,0074	—	25
– Al fluorid	t	0,040	0,030	0,036	75	90
– električna energija	kWh	15,019	14,272	14,315	95	95
Elektrolitski Al – hala C						
– glinica	t	1,925	1,925	1,925	100	100
– anodni bloki	t	0,572	0,563	0,560	98	98
– kriolit	t	0,001	—	0,00030	—	30
– Al fluorid	t	0,0175	0,022	0,0186	126	106
– električna energija	kWh	13,660	13,673	13,603	100	100
Anodna masa						
– petrolkoks	t	0,5857	*0,2780	0,494	47	84
– katranska smola	t	0,3327	*0,198	0,304	60	91
– pečeni ostanek	t	0,090	0,123	0,137	137	152
– zemeljski plin	Sm ³	1,6	1,03	1,92	64	120
– električna energija	kWh	130	63,1	108	49	83
Anodni bloki – B						
– petrolkoks	t	0,7286	0,7315	0,7222	100	99
– katranska smola	t	0,1577	0,1471	0,1533	93	97
– pečeni ostanek	t	0,2156	0,2135	0,2040	99	95
– zemeljski plin	Sm ³	63,4	64,6	66,7	102	105
– električna energija	kWh	221,5	228,2	234,3	103	106
Anodni bloki – C						
– petrolkoks	t	0,7307	0,6912	0,7234	95	99
– katranska smola	t	0,1578	0,1612	0,1576	102	100
– pečeni ostanek	t	0,2136	0,2575	0,2087	121	98
– zemeljski plin	Sm ³	65,1	70,3	71,7	108	110
– električna energija	kWh	219,0	250,3	255,6	114	117

* normativi so nižji zaradi dodajanja povratne anodne mase iz rekonstruirane hale B

Včasih so bile takšne ekskurzije nekaj povsem običajnega. Udeležili so se jih tisti, ki so v določenem mandatu dvigovali roke, se pravi sprejemali odločitve, sodelovali, kar pa tudi ni bilo vedno lušno.

Starejši se radi spominjajo teh poti, pa tudi vseh drugih izletov, ki jih je bilo veliko. To so bili časi, ko v TGA nikomur ni bilo hudo, ko se je dalo živeti celo z eno plačo, ko se je vedno nekaj delilo. Zdaj je drugače. Prihodnost vseh je negotova.

Ravno v najbolj neugodnem trenutku, ko so se novi delegati srečali z izgubo v poslovanju, so »stari« stopili v Evropo in jaz z njimi, zato ni čudno, da mi je nekdo takoj po vrnitvi izprašal vest, kako si upam (upamo) zapravljeni. Pa se nisem kesala.

Na pot smo odšli, zdaj je že tako daleč, da lahko rečem, neko jutro, v četrtek. Avtobus je bil udoben in vodič zgovoren. kazalo je, da se nam obeta lep dan, kar se je tudi zgodilo.

»Vidite, tako se vstopa v Evropo«, nam je dejal vodič, ko nam je avstrijski carinik samo zamahnil z roko in smo se odpeljali na drugo stran.

Po jutranji meglici se nam je odpiral svet, ki smo ga že velikokrat prevozili, ne da bi ga prav videli, kajti tam na oni strani preračunavamo in načrtujemo, kje in kaj bomo kupovali. Tokrat je bilo drugače. Imeli smo čas slediti pripovedi vodiča in od Lipnice dalje spoznavati zgodovino naših sosedov.

Tam na pragu Nemčije, ko smo bili že krepko v Evropi, pa je trajal »korak« čez mejo skoraj celo uro. Pobralli so nam vse potne liste, ki jih je baje moral prebaviti računalnik, toda nobeden od nas ni bil sumljiv. Carinik si je ta čas ogledal vse odprtine v avtobusu, odškrnil je celo pipico z rezervoarčkom za vodo in začuda, tekla je voda, ne šnops. Ta je bil spravljen drugje in naši moški so ga pridno uporabljali kot preventivo, saj veste, drugo okolje, prehrana itd...

V primerni razdalji smo stali od meje, čakali in opazovali, kako so ostali potniki brez kontrole prečkali mejo, kot da je sploh ni. Po prestopu smo se zapeljali v Brau-

Delavski svet osvojil Bavarsko

München — olimpijski stolp (290 m), olimpijsko mesto, levo poslovna zgradba BMW

nau, kjer smo imeli kosilo in takoj nadaljevali pot proti Münchnu. Nismo se vozili po širokih avtocestah, bolj skozi vasi, mimo polj in travnikov. Okoli pol pete ure popoldne smo prišli do Dachaua. Na nekoč zamohvirjenem področju, kjer si je Hitler že po dveh mesecih vladavine omislil taborišče, stoji mesto z veliko zelenja. Na izsušenem močvirju so zrasle barake, ki so jih med drugo svetovno vojno spremenili v uničujoče taborišče. Imeli smo zelo malo časa, le pol ure, zato smo si ogledali le muzej in eno leseno barako. Bilo je dovolj za tesnobo,

ki te obide, ko se sprehodiš mimo dokazov groze v sliki in besedi, po sivem gramoznem apelplacu, skozi škripajočo leseno barako za še vedno z žico ograjenim prostorom. Tesnoba me je obšla, ne toliko zaradi časa, ki ga sam nisem doživela, bolj zaradi strahu, da se vsa groza kaj hitro lahko ponovi. Kako malo je namreč treba, da človek neha biti človek.

Nekaj kilometrov smo prevozili do Münchna, kjer smo se skoraj v središču mesta nastanili v hotelu.

Naslednji dan je bil naporen. Ogledali smo si mesto in njegove znamenitosti,

večji del seveda s krožno vožnjo in pogledom skozi okno. Največ časa pa smo posvetili rezidenci kraljev in tehničnemu muzeju, kjer so prišli na svoj račun predvsem moški, ženske pa smo skoraj omagale. Še sreča, da so bile na vseh koncih tudi klopi za počitek.

Obiska je vedno dovolj. Presenetilo me je to, kako znajo poskrbeti za invalide v vozičkih. Na vseh načrtih je označeno, kje je zanje dvigalo, kje toaleta. Tudi njim je možen dostop do vsega, kar je razstavljeno v muzeju.

Na dvorišču, kjer smo počivali ob gredicah velikocvetnih tulipanov, sem opazila, da so klopi po vsem mestu enake, kajti prav takšne kot ob muzeju, sem videla čisto na drugem koncu mesta — isti material, oblika, barva.

Malo časa nam je ostalo tudi za individualni potep po mestu. Izbira je seveda velika, a kaj, ko so bile cene, tudi tiste znižane, še vedno previsoke za naš žep. Nekateri so sicer nakupili nekaj »tehnične robe«, a ne veliko.

Vodič nam je priporočil večerjo v čisto pravi pivnici z živo glasbo. Bavarci so res drugačne sorte, znajo se zabavati. Nam se je zdelo malce nenavadno, ko se je skupina ob naši mizi obnašala kot se mi ponavadi na pustnih zabavah — skandirali so, žvižgali, se preoblačili, kot da so čisto sami.

Glasba — orkester, je hrupno segel do zadnjega kotička velikega prostora in tudi do nas, ki smo mirno povečerjali in srkali pivo iz velikih »kriglov«. Komu bi se dalo plesati! Ne boste verjeli, ampak okrog desetih smo že skoraj vsi odšli, spat seveda.

Tudi zadnji dan je bil naporen. Izkoristiti smo morali vse, kar se nam je ponujalo. Tako smo med prvimi v vrsti stali pred dvorcem Linderhof, kjer je preživel svoje zadnje dneve kralj Ludvik II. Obiskovalcev toliko, da je včasih potrebno kar dolgo čakati, da prideš na vrsto. Skupino za skupino vodi skozi dvorec vodič. Težko je opisovati, kaj smo videli, to je treba le doživeti. Skoraj vsi smo si ogledali tudi podzemno votlino,

Rezidenca — muzej

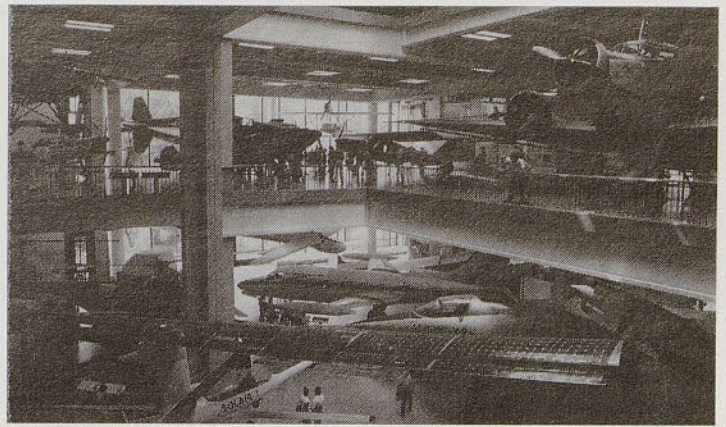
manjšo kraško jamo s kapniki, kjer si je kralj Ludvik, velik ljubitelj glasbe, dal urediti dvorano za koncerte. Pred dvorcem smo občudovali tudi več kot 30 metrov visok naravni vodomet.

Med pašniki, skozi dolino, ki me je spominjala na našo Logarsko, smo se zapeljali proti Oberangraunu, vasi, ki slovi po pasijonskih igrah. Nekoč, ko je morila tam kuga, so se vaščani zaobljubili, da bodo prirejali igre, če bodo rešeni hude more. Obljube niso prelomili. Prišli smo ravno na dan otvoritve pasijonskih iger, zato se tudi nismo mogli zapeljati mimo odra v naravi. Srečevali pa smo statiste, morda je bila celo kakšna glavna vloga vmes - bradati in kosmati so bili vsi. Vodič

je bilo ohraniti staro. Tudi to bi si lahko ogledovale skupine, pa ne zastoj.

Na poti domov smo se ustavili tudi v znamenitem samostanu Ettal, ki je v lasti menihov. Zvedeli smo, da je v njem moška gimnazija, kjer je pogoj za sprejem le to, da si katoličan in imaš smisel za glasbo. Tam namreč še gojijo gregorijansko petje, vsak fant pa se obvezno uči tudi po en inštrument. Po gimnaziji brez obveznosti odide študirat po lastni želji, ali kam drugam.

Samostan je dal postaviti kralj Ludvik na mestu, kjer se mu je spotaknil konj, ko se je vračal iz Rima. Menihi so ga opozorili, da je to svarilno znamenje, ker ni izpolnil že prej dane obljube in tako je nastal ogromen kom-

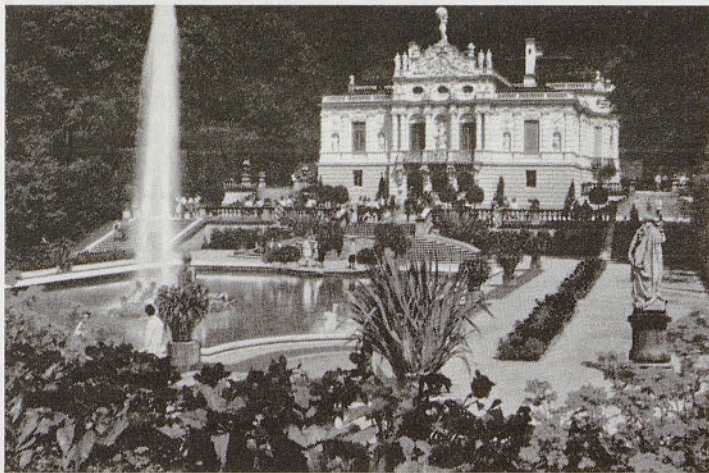
Tehnični muzej

stricev in tet do ljubic in spletk. Kdo bi si zapomnil verigo tistih, ki so imeli kaj opraviti na dvoru. Vsake toliko časa je tudi poudaril »ko boste sem pripeljali svoje družine...« Se kako radi bi jih, a zase vem, da to ne bo mogoče tako kmalu. Morda do tistega avstrijskega jezerca, pa v vas St. Wolfgang, pa na kavico Pri belem konjičku še, a dalje...?

Koroško smo prevozili v temi, po lučkah smo ugotav-

ljali večja mesta, na prehod v Dravogradu pa smo prišli pozno. Zelo se je ohladilo, mi smo imeli pa toliko sonca, in še bolj hladno nas je sprejel carinik, ki je zahteval popis vsega, kaj vredno več kot 350 din. Saj ni imel kaj dosti dela, nekateri pa so le morali plačati carino.

Tako smo se vrnili v domovino in naslednji dan je bilo zopet vse po starem.

Dvorec Linderhof

nas je opozoril, da si moški že leto poprej pustijo rasti brado.

V vasi je bilo kot v pravljici. Vse hiše, tudi nove, so grajene v starem stilu. Zunaj so skoraj vse poslikane z zgodbicami iz pravljic, legend, tudi rdečo kapico smo videli na enem od pročelij. Skoraj vsa vas rezbari in ogromno je trgovinic s kipi iz lesa. Ljudje živijo od iger in rezbarjenja. Čudovita vas.

Ob tem mi pride na misel naše podeželje, panonski svet npr., zidanice, krite s slamo in z blatom ometane, z naravno barvo obarvane. Kaj smo naredili iz njih. Ni jih. Spremenili smo podobo sveta in vanj postavili »transformatorje«, vile z balkončki in obdelane z dragim kamnom. Zdaj je že prepozno. Marsikje smo uničili »dušo pokrajine« Sram nas

pleks zgradb, kamor sodi tudi posest.

Kot povsod, so tudi tam številni kioski s spominki itd. Vse se prodaja.

Polni vtisov in novih spoznanj smo se vračali proti domovini. Zimsko športni center Garmisch - Partenkirchen je bil čisto drugačen kot smo ga navajeni s TV ekranov - ves zelen.

Bila je sobota popoldne, trgovine so bile zaprte, proti mraku pa se je vedno bolj večala praznina v naših želodcih, ki smo jo, malce v dvomih, zapolnili s tri dni starimi sendviči. To, da v sili še hudič muhe žre, je bilo čisto res. In preživeli smo.

Videli smo veliko lepega, slišali mnogo poučnega. Vodič, načitan z zgodovino nemškega kraljestva nas je sproti seznanjal in predstavil vse vezi od dedkov in babic do

ZA DELOVNE INVALIDE

Že v četrti številki *Aluminija* smo vas seznanili z urgenco rešitve vprašanja nadomestil delovnim invalidom, ki smo jo v obliki protestnega pisma posredovali pristojnim organom v republiki. Ugotovili smo, da so slovenski delegati zveznega zbora prejeli predlog o spremembah zakona o temeljnih pravicah iz invalidskega in pokojninskega zavarovanja, ki vsebuje tudi spremembe na področju odmere nadomestil delovnim invalidom. Predlagana je enaka rešitev kot je bila doslej v 47. členu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju RS, na katerega smo naslovili pripombe že v letu 1987.

Zaradi navedenega smo prek delegata zveznega zbora Vinka Jelena iz Maribora in direktno na Zvezni sekretariat za delo, zdravstvo, vprašanja borcev in socialno politiko pri zveznem zboru 31. 5. 1990 posredovali naslednje pripombe:

Predlog za dopolnitev Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Naslovu predlagamo, da obravnava naslednje dopolnitve k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in jih predlaga Zvezni skupščini v sprejem:

1. 37.f. člen - prvi odstavek se spremeni in se glasi:

»Nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem ustreznem delu je enako razliki med osebnim dohodkom, ki bi ga delovni invalid prejel za normalne delovne rezultate, če bi še delal na svojem delu in osebnim dohodkom, ki ga prejema na drugem ustreznem delu, pod pogojem, da dosega na tem delu normalne delovne rezultate.«

(Nadaljevanje na 14. strani)

(Nadaljevanje s 13. strani)

2. Kolikor predlagana sprememba 37.f. člena pod 1. točko ne bo akceptirana, predlagamo novi 4. odstavek 37.f. člena, ki glasi:

»Denarno nadomestilo iz 5. točke 37.b. člena se na novo odmeri v primerih medletne spremembe v vrednotenju posameznih del in nalog oziroma drugih splošnih aktov organizacije, ki niso posledica tehnoloških izboljšav, imajo pa za posledico spremembo v osebnih dohodkih delavcev na svojem delu.«

3. 110. člen: doda se 110/a. člen, ki glasi:

»Uživalcem pravice do denarnega nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka pri drugem delu, ki so postali delovni invalidi do 31. 12. 1990, se osebni dohodek za svoje delo iz koledarskega leta pred nastankom invalidnosti uskladi za leto 1990 tako, da je enak povprečnemu mesečnemu dohodku, ki bi ga delovni invalid prejel za delo v polnem delovnem času po zaključnem računu za leto 1990 po osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov, določenih v splošnem aktu podjetja, če bi še delal na svojem delu.«

Obrazložitev:

1a) V našem podjetju smo v zadnjem desetletju dvakrat spremenili splošne akte o delitvi sredstev za osebne dohodke, in sicer s 1. 1. 1985 in s 1. 1. 1990. Spremembe v letu 1985 so bile posledica zahtev sindikatov, da se dela v neposredni proizvodnji boljše nagradijo.

Spremembe Pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke, veljavne od 1. 1. 1990 pa uvajajo skupne osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi analitično ugotovljene zahtevnosti del in nalog ter delovnega prispevka delavcev na podlagi ustvarjalnosti in inovativnosti.

Ob obeh spremembah pri vrednotenju dela bi morali upoštevati tudi spremembe na svojem delu, saj se v naši organizaciji v starih elektrolizah in livarnah, kjer je nastanek invalidnosti največji, tehnologija dela in delovni pogoji niso spremenili. Zaradi navedenih sprememb so delovni invalidi TGA že v letu 1985 in 1987 predlagali spremembo 47. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju Slovenije, 1990 pa urgirali rešitev problema.

2a) Uvedbo določil – 110/a. člen predlagamo, ker določitev osnove v 37/f. členu izključuje vpliv sprememb, ki so se dogajale na področju osebnih dohodkov v državi, republiki in v podjetju na osebni dohodek posameznega invalida.

Take spremembe so:

- spremembe v vrednotenju del v organizacijah,
- uvedba plačila minulega dela,
- ukinitve odbitkov zaradi manjkajoče strokovne usposobljenosti ter uvedba raznih dodatkov na pogoje dela.

Vse navedene spremembe so bile upoštevane tudi v osnovo za plačilo prispevka v pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Iz navedenih razlogov je bil v letu 1984 na našo pobudo sprejet Sklep o načinu uskladitve osebnega dohodka na za leto 1983 (Uradni list SRS, št. 30/84), za vse delovne invalide, pri katerih je invalidnost nastala do 31. 12. 1983.

Za lažje razumevanje prilagamo pobude za spremembo republiške zakonodaje z dne 13. 2. 1987 in z dne 28. 3. 1990.

MORDA VAS BO ZANIMALO

Možnosti in cene dokupa pokojninske dobe

Dokup pokojninske dobe je uvedel zakon o delovnih razmerjih, ki ga je sprejela Skupščina Republike Slovenije 29. marca 1990, ki je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije številka 14 (16. aprila 1990) in ki velja od 24. aprila 1990.

Ponovno obstaja možnost vštevanja časa opravljanja samostojne gospodarske, poklicne in kmetijske dejavnosti pred obveznim pokojninskim in invalidskim zavarovanjem, časa opravljanja del pri sečnji, obdelavi in spravilu lesa od 15. maja 1945 do 31. decembra 1972 in časa športne dejavnosti v lastnosti vrhunškega športnika v pokojninsko dobo, če plačajo prispevek za kritje obveznosti iz pokojninskega zavarovanja, ki ga določi Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja. To je omogočeno s spremembo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, s katero je črtan 162. člen, ki je določal roke, do katerih

so zavarovanci lahko vlagali zahteve po »dokupu« pokojninske dobe. Ta zakon je bil sprejet na isti seji republiške skupščine kot zakon o delovnih razmerjih in je tudi začel veljati istega dne.

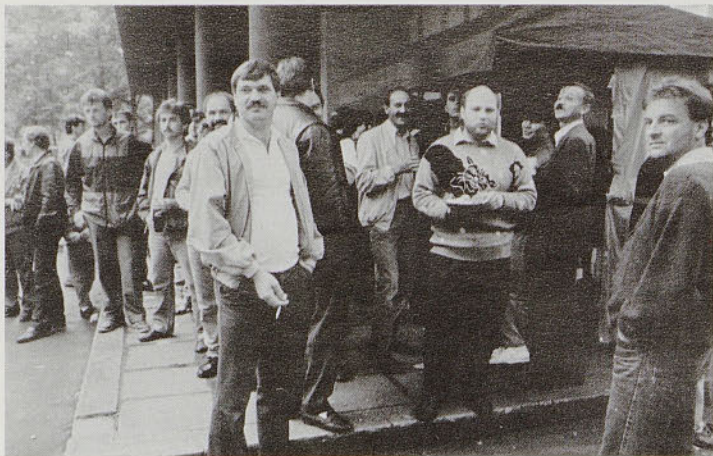
Način izračunavanja prispevkov za dokup

Skupščina skupnosi pokojninskega in invalidskega zavarovanja je 11. aprila 1990 sprejela štiri sklepe, s katerimi je določila pogoje,

način, osnove in roke za plačilo prispevkov za vštevanje časa prejšnjega opravljanja nekaterih samostojnih dejavnosti v pokojninsko dobo. To so: sklep o spremembi in dopolnitvi sklepa o pogojih, načinu, osnovi in rokih za plačilo prispevkov za vštevanje časa opravljanja kmetijske dejavnosti v pokojninsko dobo, sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o natančnejših pogojih za vštevanje časa oprav-

ljanja del pri sečnji, obdelavi in spravilu lesa v pokojninsko dobo, sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o pogojih, načinu, osnovi in rokih za plačilo prispevkov za vštevanje časa opravljanja športne dejavnosti v lastnosti vrhunškega športnika v pokojninsko dobo in sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o pogojih, načinu, osnovi in rokih za plačilo prispevkov za vštevanje časa opravljanja samostojne dejavnosti v pokojninsko dobo. Sklepi so objavljeni v istem uradnem listu kot spremembe zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in so začeli veljati istočasno kot zakon. Gre za spremembe sklepov, ki so urejali naknadno plačilo prispevkov za vštevanje časa prejšnjih samostojnih dejavnosti v pokojninsko dobo od 1. 1. 1984 do poteka rokov za vlaganje takih zahtev, to je do 31. 12. 1986, oziroma za kmetijsko dejavnost do 31. 12. 1988. Pri izvajanju skle-

pov je bilo ugotovljeno, da osnova in roki za plačilo prispevkov niso stvarni, saj je bil rok za plačilo eno leto od sprejema sklepa o odmeri prispevka, zato je bilo treba sklepe ob ponovnem odprtju roka v tem spremeniti in dopolniti. Določiti je bilo treba ekonomsko vrednost prispevkov, da večje pravice zavarovancev, ki bodo uveljavili vštetje časa prejšnje samostojne dejavnosti v pokojninsko dobo na podlagi naknadnega plačila prispevkov, ne bodo šle na račun večjih obveznosti drugih zavarovancev. Osnova prispevkov je za vštetje vseh vrst samostojnih dejavnosti v pokojninsko dobo enaka. Ta osnova je znesek povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka, ki ga je zavarovanec prejel v koledarskem letu pred zahtevo, oziroma zavarovance, ki so v koledarskem letu pred zahtevo opravljali samostojno dejavnost, znesek njihove povprečne neto zavarovalne osnove v tem letu, povečan za odstotek rasti pokojnin v koledarskem letu, do zadnjega dne v mesecu, v katerem je vložena zahteva po vštetju

časa samostojne dejavnosti v pokojninsko dobo. Tako ugotovljena osnova pa ne more biti manjša od najnižje zavarovalne osnove, določene od zavarovalnice in 9. in 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju — to so zavarovanci, ki opravljajo samostojno gospodarsko ali poklicno dejavnost, in vrhunski športniki —, ki je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije za mesec, v katerem je vložena zahteva. Najnižja osnova pa velja tudi za zavarovance, ki v koledarskem letu pred zahtevo niso imeli osebnega dohodka oziroma niso bili zavarovani. Določen je tudi enoten odstotek za odmero prispevka, to je 40% osnove. Ta odstotek okvirno pokriva povprečno bruto prispevno stopnjo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz bruto osebnih dohodkov in prispevno stopnjo od dobička. Višina prispevka, izračunana na ta način, je individualna in je odvisna od dejanskih osebnih dohodkov oziroma zavarovalnih osnov zavarovancev. To je bistvena razlika od prejšnjega načina, pri kate-

rem je bila osnova, ki je bila določena na osnovi povprečnega osebnega dohodka v Republiki Sloveniji v preteklem letu za vse zavarovance enaka. Bistveno pa je skrajšan tudi rok za plačilo prispevka, saj ga mora zavarovanec plačati v 15 dneh po prejemu sklepa. Prejšnji enoletni rok je namreč bistveno zmanjševal dejansko vrednost odmerjenih prispevkov.

Če zavarovanec v 15 dneh ne plača odmerjenega prispevka, ga pozneje ne more plačati, pač pa lahko ponovno vloži zahtevo. V takem primeru izda strokovna služba Skupnosti nov sklep o odmeri prispevka, zavarovanec pa nosi stroške ponovne odmere prispevka, in sicer po

Upravičenci in pogoji

Zahteve po vštetju časa samostojne dejavnosti v pokojninsko dobo lahko vlagajo samo zavarovanci in uživalci pokojnine, in sicer pri tisti območni delovni enoti Skupnosti, na območju katere so prijavljeni v zavarovanje. Osebe, ki niso pokojninsko in invalidsko zavarovane in ki ne prejemajo pokojnine, ne morejo vložiti te zahteve. Prav tako ne morejo vložiti take zahteve zavarovanci katere druge skupnosti v Jugoslaviji ali če so zavarovani v tujini, temveč samo zavarovanci in uživalci pokojnine Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije.

цени, ki jo določi predsedstvo skupščine Skupnosti. To je novost, kajti uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja je brezplačno. V tem primeru pa bo stroške morebitne nove odmere prispevkov povzročil zavarovanec po svoji krivdi, zato jih bo moral tudi plačati.

Sredstva, zbrana s prispevki, bodo posebej evidentirali in jih uvrstili med redne prihodke Skupnosti in jih uporabljali za redne obveznosti Skupnosti. Območna delovna enota strokovne službe določi obdobje samostojne dejavnosti, za katero zavarovanec izpolnjuje pogoje za vštetje v pokojninsko dobo, znesek prispevka za vštetje enega meseca samostojne dejavnosti, znesek za vštetje celotnega obdobja in rok plačila. A opozoriti je treba še na nekaj pomembnih določb.

Čas takšne dejavnosti se pod enakimi pogoji šteje tudi v pokojninsko dobo zakoncev, otrok in drugih družinskih članov nosilcev samostojne gospodarske ali kmetijske dejavnosti. Okoliščina, da je z nosilcem samostojne gospodarske dejavnosti opravljal takšno dejavnost, dokazuje družinski član s potrdilom o tem, da je imel nosilec dejavnost vpisano v register obrtnih delavnic oziroma v ustrezno evidenco, z dokazilom o sorodstvenem razmerju z nosilcem samostojne gospodarske dejavnosti in izjavo, da je bila takšna dejavnost njegov edini poklic in da v tem času ni bil zavarovan na kakšni drugi podlagi. Čas kmetijske dejavnosti pa tudi družinski član dokazuje s potrdilom pristojnega občinskega upravnega organa.

Čas samostojne gospodarske, poklicne in kme-

(Nadaljevanje na 16. strani)

(Nadaljevanje s 15. strani)

tijske dejavnosti se šteje v pokojninsko dobo samo pod pogojem, če je zavarovanec takšno dejavnost opravljal kot edini poklic. Ne šteje se torej čas takšne samostojne dejavnosti v času šolanja, izjemoma v času šolskih počitnic med študijem na višjih in visokih šolah oziroma fakultetah, če je opravljal takšno dejavnost kot edini poklic. Čas del pri sečnji, obdelavi in spravlilu lesa pa se šteje v pokojninsko dobo samo pod pogojem, če zavarovanec dokaže, da je takšna dela opravljal povprečno najmanj polovico polnega delovnega časa na mesec v posameznem koledarskem letu, in sicer največ do 31.

ša 40% tega zneska, to je 1.844,82 dinarja. Prispevek za eno leto pokojninske dobe bi znašal 22.137,84 dinarja ($1.844,82 \times 12 = 22.137,84$).

● Najnižja zavarovalna osnova za april je bila 3.331,52 dinarja. Prispevek (40% te osnove) znaša 1.331,52 dinarja za en mesec, za eno leto pa 15.978,24 dinarja.

Maja, ko znaša najnižja osnova 3.605,70 dinarja, pa bi prispevek znašal za 1 mesec 1.442,8, za 1 leto pa 17.307,36 dinarja.

Dokup za presežne delavce

Skupščina Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je 11. aprila 1990 obravnavala tudi sklep o obsegu in načinu plačila

decembra 1972, če je kasneje v gozdni organizaciji združenega dela sklenil delavno razmerje.

Primer izračuna

Zaradi lažje predstave, kako se izračuna in koliko bi približno znašal prispevek za štetje časa prejšnje kmetijske dejavnosti v pokojninsko dobo, navajamo dva izračuna prispevka, in sicer na podlagi povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji v letu 1989 in na podlagi najnižje zavarovalne osnove zavarovancev iz 9. in 13. člena zakona o pokojninskem invalidskem zavarovanju, če bi bila zahteva vložena do konca aprila 1990.

● Povprečni neto osebni dohodek v Sloveniji v letu 1989 je znašal 1.180,46 dinarja, povečan za 220, 11,4 in 9,6% pa znaša 4.612,07 dinarja, kar je osnova za odmero prispevka. Prispevek za 1 mesec pokojninske dobe zna-

prispevkov za dokup zavarovalne dobe za delavce, katerih delo ni več potrebno, in ga načelno tudi sprejela. Predsedstvo skupščine je pooblastila, da pred objavo sklepa z Republiškim komitejem za delo razreši še nekaj spornih vprašanj višine prispevkov za dokup pokojninske dobe. Predsedstvo je 25. aprila sprejelo dokončno besedilo sklepa. To natančneje opredeljuje, kdo lahko po kriterijih za ugotavljanje presežkov delavcev po kolektivni pogodbi dokupuje zavarovalno dobo po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Tako določa, da lahko dokup zavarovalne dobe za uveljavitev pravice do starostne pokojnine uveljavi:

● zavarovanec, ki še ni dopolnil 55 let starosti (moški) oziroma 50 let (ženska), če je dopolnil najmanj 35 let (moški) oziroma 30 let (ženska) pokojninske dobe;

● zavarovanec, ki je dopolnil 55 ali več let starosti (moški) oziroma 50 ali več let (ženska), če je dopolnil najmanj 35 let (moški) oziroma 20 let (ženska) pokojninske dobe;

● zavarovanec, ki je dopolnil 60 ali več let starosti (moški) oziroma 55 ali več let (ženska), če je dopolnil najmanj 15 let pokojninske dobe;

● zavarovanec, ki je dopolnil 65 ali več let starosti (moški) oziroma 60 ali več let (ženska), če je dopolnil najmanj 10 let zavarovalne dobe.

Dokup zavarovalne dobe za uveljavitev pravice do predčasne pokojnine lahko uveljavi zavarovanec, ki je dopolnil 55 ali več let starosti (moški) oziroma 55 ali več let starosti (ženska) in najmanj 30 let pokojninske dobe (moški) oziroma 25 let (ženska).

Dokup zavarovalne dobe za izpolnitev pogojev (do tretjine delovnih let) za uveljavitev pravice do invalidske pokojnine pa lahko uveljavi delovni invalid II. in III. kategorije, ki mu zaradi določene starosti niso več zagotovljene pravice na podlagi preostale delovne zmožnosti. Vsak tak zavarovanec

pa ne more dokupiti pet let zavarovalne dobe, temveč le toliko, kolikor je potrebuje za uveljavitev pravice do upokojitve, največ pa pet let.

Prispevek za dokup zavarovalne dobe se določa po ekonomskih merilih, zato je visok, saj si zavarovanec z dokupom kupuje pogoje za uveljavitev pravice do pokojnine, ki jo uveljavi predčasno in jo dalj časa prejema, pokojnina pa je tudi višja, kot bi bila brez dokupljene zavarovalne dobe. Izračun prispevka je individualen in odvisen od pokojninske osnove, od katere zavarovancu odmerjajo pokojnino, število let, ki jih dokupujejo, ter starost in spol, izraženih z ustreznim količnikom s tabele koeficientov, ki so sestavni del sklepa. Prispevek se odmeri tako, da se izračunana pokojnina, ki bi šla zavarovancu z upoštevanjem dokupljene zavarovalne dobe na dan izdaje sklepa o dokupu, pomnoži s koeficientom za izračun neposredne osebne časovne rente (pokojnine) s prve tabele koeficientov, ki je različna za moške in ženske. K temu znesku se prišteje še

razlika med pokojnino, ki bi jo zavarovanec prejemal z upoštevanjem dejanske pokojninske dobe, in tisto, ki bi jo prejemal na podlagi dokupa, pomnožena s koeficientom za izračun neposredne odložene dosmrtno rente (pokojnine) z druge tablice koeficientov, ki je zopet različna za moške in ženske.

Na enak način se izračuna tudi prispevek za uveljavitev pravice do starostne pokojnine pri dopolnjeni starosti 65 let (moški) oziroma 60 (ženska) in za uveljavitev pravice do invalidske pokojnine. Pokojnina, ki bi šla zavarovancu z upoštevanjem dejanske zavarovalne dobe, krajše od 15 let, se izračuna po posebni tretji tablici, ki je sestavni del sklepa, kajti statut skupnosti omenja le odstotke za odmero pokojnine za pokojninsko dobo od 15 do 40 let. Odstotki za zavarovalno dobo, krajšo od 15 let, so izračunani na enak način kot odstotki za pokojninsko dobo, daljšo od 15 let. Za zavarovalno dobo, krajšo od 30 dni, se bo prispevek obračunal v enaki višini kot za mesec dni zavarovalne dobe. Ker se prispevek

za dokup zavarovalne dobe ne nanaša na nobeno obdobje dejanske zaposlitve, temveč je obdobje abstraktno, se tudi ne more upoštevati pri izračunu pokojninske osnove. Tudi sredstva, zbrana za dokup zavarovalne dobe, se bodo evidentirala posebej, porabljala pa za obveznosti Skupnosti. Iz teh sredstev se bodo deloma krili povečani izdatki za nove upokojujence, ki so dokupili zavarovalno dobo, deloma pa tudi izdatki za druge pokojnine in denarne dajatve. Tak način porabe teh sredstev pa pomeni, da bo lahko v posameznem letu, ko se bo nateklo več tega denarja, prispevna stopnja za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ustrezno nižja ali pa bo možno ustvariti rezervna sredstva, kasneje pa bodo pravice z daljšanjem dobe prejemanja tako uveljavljenih pokojnin prispevno stopnjo postopoma obremenjevale. K zahtevi po dokupu zavarovalne dobe, ki jo zavarovanec vložil pri pristojni delovni enoti strokovne službe Skupnosti, pri kateri je zavarovan, mora priložiti dokazilo o zagotovljenih

sredstvih za plačilo prispevka. O zahtevi odloči strokovna služba Skupnosti s sklepom, s katerim določi zavarovalno dobo, ki jo zavarovanec lahko dokupi, višino pripevka in rok za plačilo letga. Tudi prispevek za dokup zavarovalne dobe je dolžan plačati v enkratnem znesku v 15 dneh od prejema sklepa. Ob ponovni vložitvi zahteve — če prvič prispevka ne plača — pa je dolžan nositi stroške postopka. Dokaz za plačani prispevek za dokup zavarovalne dobe more predložiti sam, kajti šele potem dokupljno dobo vpišejo v delovno knjižico in evidentirajo v matični evidenci Skupnosti.

Za lažjo predstavo o višini prispevka za dokup zavarovalne dobe po zakonu o de-

dinarja, skupni prispevek za pet let zavarovalne dobe pa bi znašal 186.019,81 dinarja.

● Če pri tem zavarovanju vzamemo najvišjo pokojninsko osnovo (16.142,19 dinarja), skupni prispevek za pet let zavarovalne dobe znaša 881.603,58 dinarja.

● Ženska, stara 49 let in z dejansko pokojninsko dobo 30 let, dokupuje pet let zavarovalne dobe, da bi skupna pokojninska doba znašala 35 let. Če upoštevamo najnižjo pokojninsko osnovo 3.406,04 dinarja, potem skupni prispevek za pet let zavarovalne dobe znaša 204.361,36 dinarja.

● Če pri njej vzamemo najvišjo pokojninsko osnovo (16.142,19 dinarja), skupni prispevek za pet let zavarovalne dobe znaša 968.530,29 dinarja.

Navedeni primeri kažejo, da bodo prispevki za dokup

lovnih razmerjih navajamo zneske za dokup pet let zavarovalne dobe za moškega in žensko, izračunane na podlagi najnižje pokojninske osnove aprila 1990.

● Moški, star 54 let in z dejansko pokojninsko dobo 35 let, dokupuje pet let zavarovalne dobe, tako da bi skupna pokojninska osnova znašala 40 let. Najnižja pokojninska osnova je 3.406,04

zavarovalne dobe res visoki in da najbrž vsaka organizacija ne bo mogla zagotoviti te pravice vsem svojim delavcem, ki bodo izpolnjevali pogoje za dokup. Je pa takšna cena realna in ekonomska in je ni mogoče spustiti, če nočemo, da bi delavci uveljavili svoje pravice na račun drugih.

Franci Kranjec

Iz »Vzajemnosti« izbrala: B. K.

RAZPISUJE

za šolsko leto 1990/91

150 štípendij sklada za štípendiranje mladih delavcev republike Slovenije (Titov sklad) za izobraževanje iz dela in ob delu na srednji, višji in visoki stopnji izobraževanja ter magistrski študij in specializacijo.

Organizacije in delodajalci ter klubi in društva lahko predlagajo za štípendijo mlade delavce, ki so uspešni pri svojem delu in se zanimajo za strokovno izpopolnjevanje ter so aktivno vključeni v družbeno življenje v svoji sredini, ter niso starejši od 35 let.

Kandidati za izobraževanje na srednji, višji in visoki stopnji morajo imeti v skupnem trajanju najmanj dve leti delovne dobe, za magistrski študij in specializacijo pa najmanj eno leto.

Za študij in specializacijo v tujini je mogoče pridobiti štípendijo sklada, če kandidat tovrstnega študija ne more opravljati v domovini. Višina štípendije je enaka kot za študij doma in se izplačuje v dinarjih.

Predlog za podelitev štípendije mora vsebovati:

- utemeljitev predlagatelja o ustreznosti kandidata in opis družbene aktivnosti ter opis dela, ki ga kandidat opravlja
- kadrovski interes oziroma zagotovilo organizacije ali delodajalca ali drugega pristojnega organa v občini ali širšem območju o kadrovskih potrebah in zagotovilo o zaposlitvi po končanem izobraževanju.

Izbira kandidatov in podelitev štípendij:

Predlog za podelitev štípendije sprejme upravni odbor Sklada za štípendiranje mladih delavcev, Ljubljana, Glinška 12 do 31. avgusta 1990.

O podelitvi štípendij sklepa upravni odbor najkasneje do 30. septembra, o predlogih, prispelih do 30. junija pa do 31. avgusta.

Predloge, prispеле po razpisnem roku, obravnava upravni odbor po presoji o nujnosti le v primeru, da v rednem roku niso bile podeljene vse razpisane štípendije.

Prednostni kriteriji:

- delo v neposredni materialni proizvodnji in nadaljnje izobraževanje v smeri svojega osnovnega poklica ali dejavnosti
- doseganje dobrih uspehov na strokovnih tekmovanjih ali priznanje inovacije
- boljši učni oziroma študijski uspeh.

Pravice in obveznosti:

Štípendija se izplačuje 12 mesecev v letu do 10. v mesecu.

Štípendije Titovega sklada

Štípendiranje lahko traja do dokončanja izobraževanja, za katerega je podpisana pogodba – po stanju vzgojnoizobraževalne organizacije, kjer je štípendist vpisan.

Štípendist prejema štípendijo oziroma obvestilo o nakazilu v svojo organizacijo ali naslov delodajalca.

Štípendist se zavezuje, da bo v času štípendiranja:

- izpolnjeval pogoje za reden vpis v naslednji letnik oziroma semester po učnem programu oziroma statutu svoje vzgojnoizobraževalne organizacije
- da bo vsako leto pred pričetkom novega šolskega oziroma študijskega leta predložil

dokumentacijo o izpolnjevanju obveznosti (potrdilo o vpisu, letno spričevalo ali potrdilo o opravljenih izpitih, mnenje o družbeni aktivnosti, za magistrski študij in specializacijo pa potrdilo dekanata fakultete o izpolnjevanju študijskih obveznosti

– da bo še naprej družbeno aktiven

- da ne bo brez soglasja predlagatelja in upravnega odbora sklada spremenil smeri izobraževanja
- da bo po končanem izobraževanju ostal zaposlen v svoji organizaciji oziroma se v soglasju s predlagateljem zaposlil pri dogovorjeni organizaciji ali delodajalcu.

Predlagatelj – organizacija ali delodajalec se zavezuje, da bo med študijem nudil mladim delavcem za izobraževanje iz dela možnost za aktivno vzdrževanje rednih stikov, da bo za štípendista urejal zavarovanje med študijem po veljavnih predpisih, mladim delavcem ob delu pa zagotovil pogoje za uspešen študij.

Izobraževanje iz dela:

Štípendisti obdržijo med izobraževanjem lastnost delavca v delovnem razmerju, čas študija se jim šteje v delovno dobo, druge pravice iz dela mirujejo po veljavni delovni zakonodaji.

Štípendija:

– nadomestilo osebnega dohodka (poprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega v Sloveniji, ugotovljen za pretekli mesec – po zadnjem statistično znanem podatku),

– dodatna enomesečna štípendija (septemberska višina) za kritje stroškov izobraževanja ob pričetku šolskega oziroma študijskega leta

– plačilo prispevkov nadaljšanega zavarovanja za invalidsko in pokojninsko zavarovanje ter nesreče pri delu.

Organizacija ali delodajalec lahko štípendistu izplača tudi razliko do poprečnega osebnega dohodka, ugotovljenega za svojo organizacijo ali delodajalca.

Izobraževanje ob delu:

– redna mesečna štípendija – 1/3 povprečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v Sloveniji v preteklem mesecu (po zadnjem statistično znanem podatku)

– povrnitev stroškov za plačilo šolnine

– razlika do dokumentirano izkazane višine dejanskih stroškov izobraževanja, če ta presega višino izplačanih štípendij.

Pogodbo o štípendiranju sklenejo: štípenditor (upravni odbor sklada), štípendist in organizacija – predlagatelj. V pogodbi mora biti določen tudi postopek za primere, ko študent ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti.

Predlagatelji si lahko ogledajo seznam podeljenih štípendij in se pritožijo zoper odločitev upravnega odbora sklada, in sicer v 30 dneh po prejemu odločitve. O pritožbah odloča Odbor za štípendiranje na ravni republike.

10 štípendij namenja Titov sklad solidarnostno za mlade delavce iz organizacije v nerazvitih republikah in pokrajini Kosovo, ki združujejo sredstva in delo s slovenskim gospodarstvom. Štípendije se podelijo po enakih kriterijih in merilih kot za druge mlade delavce.

Analiza poškodb pri delu za obdobje januar – junij 1990

	1989	1990
Povprečno število zaposlenih	2755	2756
– ženske	410	456
– moški	2345	2291
Poškodbe pri delu	173	234
Poškodbe na poti	8	11
Število izgubljenih dni zaradi nezgod	2114	2523
– pri delu	1943	2361
– na poti na delo	171	162

Pregled poškodb po dnevih v tednu

– ponedeljek	44	51
– torek	23	46
– sreda	26	32
– četrtek	26	35
– petek	36	37
– sobota	12	21
– nedelja	14	23

Pregled poškodb po delovnih enotah

DE Glinica	24	40
DE Proizvodnja aluminija	63	97
DE Predelava aluminija	15	19
DE Vzdrževanje	48	62
DE Promet	7	5
DE KK	1	2
DE Družbeni standard	7	5
DE Splošne zadeve	3	5
Strokovne službe	0	2
DE LLBK Trbovlje	13	8

Pregled poškodb pri delu glede na poškodovane dele telesa

– prst desne roke	30	33
– prst leve roke	21	32
– roka od zapestja do rame	13	27
– roka do zapestja	19	31
– stopalo	35	33
– noga do stopala	23	38
– oči	12	18
– glava	10	15
– trup	20	18

Pregled poškodb po mesecih in zaradi njih izgubljeni dnevi

leto 1989			
– januar	20	219	
– februar	17	152	
– marec	39	438	
– april	45	551	
– maj	41	528	
– junij	19	226	

leto 1990

	poškodbe na delu	izgubljeni dnevi	poškodbe na poti	izgubljeni dnevi
– januar	36	524	4	84
– februar	37	368	2	29
– marec	37	380	0	0
– april	41	350	0	0
– maj	46	393	4	44
– junij	37	346	1	5

Pregled nesreč po starosti ponesrečencev

	1989	1990
– od 18 – 25 let	69	82
– od 25 – 30 let	38	69
– od 30 – 35 let	20	28
– od 35 – 40 let	28	29
– nad 40 let	26	37

Pregled poškodb po stažu ponesrečencev

– do 1 leta	50	50
– od 1 do 4 let	46	85
– od 5 do 9 let	35	38
– od 10 do 19 let	33	25
– od 20 do 29 let	10	21
– od 30 in več let	3	15
– ni na delu	4	11

V letošnjem polletju beležimo znaten porast poškodb pri delu. Povečalo se je tudi število izgubljenih delovnih dni.

Podobno kot v preteklih obdobjih je število poškodb znatno večje pri mlajših delavcih. To so delavci, ki še nimajo delovnih navad in izkušenj oziroma nevarnosti pri delu podcenjujejo.

Največji odstotek (55%) poškodb odpade na delavce z delovnimi izkušnjami do 4 let.

Iz navedenega izhaja, da še vedno premalo pozornosti posvetimo delavcem brez delovnih izkušenj. Pri analizi posameznih poškodb se ugotavlja, da je nadzor od neposredno nadrejenih pomanjkljiv in tako mladi delavci sami odločajo o svoji varnosti.

Poseben problem predstavlja porast števila poškodb ob ponedeljkih in torkih, kar kaže na to, da se določeno število poškodb prinaša v podjetje in to predvsem zaradi odškodnin, katere delujejo kot nekakšna stimulacija za poškodbe.

Da bi dosegli zmanjšanje števila poškodb bo potrebno bolj dosledno izvajati predložene ukrepe iz letnih poročil poškodb pri delu, predvsem pa:

- dosledno upoštevanje navodil za varno delo
- stalno poučevanje in opozarjanje na pravilno delo od odgovornih vodij
- z rednim vzdrževanjem, pregledovanjem in preizkušanjem sredstev za delo
- disciplinirano uporabo zaščitnih sredstev.

(Nadaljevanje na 20. strani)

(Nadaljevanje z 19. strani)

Končno se bo tudi v TGA morala uveljaviti zakonska določba, da je za varno opravljajne dela odgovoren delavec in vodja del (predelavec, vodja izmene, obratovodja) in se v bodoče pri poškodbah pri delu ugotavljalna soodgovornost odgovornih vodij del.

Za zmanjšanje števila poškodb si je Služba varstva pri delu zadala nalogo, da bo vsako poškodbo pri delu podrobno raziskala. V primeru grobe kršitve predpisov iz varstva pri delu, bo zoper delavca in odgovornega vodja podana zahteva za uvedbo postopka.

Prav tako SVD predlaga spremembo pravilnika o varstvu pri delu, kjer bi se dodal novi člen z naslednjo vsebino:

Poškodba pri delu se ne prizna delavcu poškodovanemu v naslednjih primerih:

a) če nastala poškodba ni v vzročni zvezi z opravljanjem dela na določenem delovnem mestu ali z delom oz. dejavnostjo

b) kadar delavec ne uporablja sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu

c) ko po poškodbi pri delu poškodovanec takoj oziroma do konca izmene ne išče prve pomoči v obratni ambulanti

d) ko po poškodbi pri delu poškodovanec takoj oziroma do konca dela oziroma izmene primera ne prijavi svojemu nadrejenemu

e) ko delavec osebno ne prijavi poškodbe v SVD, če je v bolniškem staležu takoj oziroma pri prvem obisku pri zdravniku.

Ne glede na zgoraj opisano, pa se moramo v TGA zavedati, da raziskovanje vzrokov poškodb in pravno varstvo nista zadostno jamstvo za uspešno borbo proti poškodbam.

Zavedati se moramo, da z osebnimi zaščitnimi sredstvi ne bomo izboljšali varstva pri delu v TGA, če ne bomo razširjali tehnično varstvo sporedno z dobro organizacijo dela.

Poleg omenjenih kazateljev so še drugi, ki jih je s številskimi težko opisati, spremljamo jih pri obnašanju anod v elektrolizni peči. Tako se nam je zgodilo, da je delež razpokanih in odpadlih anod v elektrolizi C presegel 2% kar lahko dolgoročno povzroči motnje. Bili so potrebni dodatni napor delavcev in strokovnega vodstva pri vodenju elektrolize in pri izrednih zamenjavah anod. Ugotovili smo, da so glavni vzroki razpok v anodah naslednji:

- prekomerno dodajanje pečenega ostanka in Söderbergovih anod in elektrolize B

- povečana količina nečistoč zaradi pogostih okvar na peskalnem stroju

- nezanesljivo delovanje dozirnih tehtnic kar povzroča napačno recepturo
- onemogočen pogostejši remont gnetilca

Poraba surovin in energije je v planiranih okvirjih. Dejstvo je, da smo proizvedli 400 ton anod več kot smo porabili surovin na račun prej omenjene Söderbergove mase iz elektrolize B.

Kar se vzdrževanja tiče ocenjujemo, da se redne naloge dobro rešujejo. Ostaja vprašanje organiziranosti pri posebnih nalogah, spremembah, različnih izboljšavah, evidentiranja del itd.

Elektrolize

Skupna proizvodnja znaša 46.200 ton kar je za 430 ton več kot smo planirali za

prvo polletje in smo torej proizvedli več kot pred MPPAI v celem letu.

Značilno za to obdobje je, da načrtno izklapljammo elektrolizo A, da je od 160 v obratovanju le še 117 peči. Na tak način zmanjšujemo porabo energije, zmanjšujemo število delavcev (naših je le še 100), zmanjšujemo onesnaženost okolja itd. Kljub takšnemu programu in zastarelosti naprav v elektrolizi A so delavci in vodstvo hale zadržali visoko delovno moralno, rezultati so celo boljši kot kdajkoli prej.

Poraba energije 16.940 kWh/t Al

Tokovni izkoristek 88,56%

Elektroliza B

Še danes vidimo kako je bilo modro vztrajati pre rekonstrukciji te hale. Doseženi rezultati so bistveno boljši od vseh pričakovanih in kar je najbolj pomembno, vodstvo in delavci elektrolize so v celoti obvladali proces. Elektroliza stabilno obratuje kar je pomembno z oziroma, da gre za lastno rekonstrukcijo, da se peči vodijo ročno, da pogosto spreminjamo glinico in da so delovni pogoji zelo slabi. Primerjava rezultatov s prejšnjimi, posebej primerjava s podobnimi elektrolizami s tujo tehnologijo nam pokaže pravo sliko. Ni čudno, da so se za naš postopek rekonstrukcije zanimali Indijci, Madžari in celo NIPPON Light Metal Company.

	Poraba energije	Tokovni izkoristek	Proizvodnja
Pred rekonstrukcijo	17400 kWh/t Al	85,3%	390 kg/dan
Po rekonstrukciji	13973 kWh/t Al	88,9%	539 kg/dan

Ugodni poslovni rezultati

Kljub težavam, ki nas pestijo že vse leto, nam je uspelo preseči načrtovano proizvodnjo. Z vodstvom delovne enote proizvodnja aluminija sem se pogovarjala o tem, kako izgleda proizvodno poročilo, ki ga slabi finančni rezultati popolnoma zamegljijo.

Na osnovi podrobne analize dela in proizvodnih rezultatov ocenjujem, da smo kljub številnim težavam uspešno zaključili šestmesečno obdobje letošnjega leta.

Anode

Proizvedli smo 29.000 ton zelenih anod in sicer 5400 ton za elektrolizo A, 12.000

ton za elektrolizo B in 11.600 ton za elektrolizo C. Upoštevajoč proces pečenja in zalivanja smo skupno planirano proizvodnjo presegle za dobrih 10%. To je bilo možno doseči le z maksimalno obremenitvijo gnetilca tako, da smo nazivno kapaciteto 8,5 t/h povečali skoraj na 10 t/h. Z izklopom elektrolize A računamo, da bo obremenitev gnetilca normalna ter, da bomo lahko opravili več generalnih remontov.

Kvaliteta proizvedenih anod je po vseh kazalcih več kot zadovoljiva. Najbolj značilne analize kažejo:

Zahtevane vrednosti	Dosežene
Navidezna gostota (čimvečja) 1,51 kg/dm ³	1,61
Specifična električna upornost (čimmanjša) 59 ohm cm/mm ²	53,8
Tlačna trdnost (čimvečja) 35 kg/mm ²	47

Elektroliza C

V letošnjem letu je kontinuiteta kvalitete dobave glinice nekoliko boljša. Kar se anod tiče, je v obdobju april, maj, junij prišlo do prekomernih horizontalnih razpok kar se je kljub ukrepom poznalo pri porabi energije. Na najvitalnejšem delu elektrolize – procesnem vodenju smo uspešno reševali nekajkratne izpade glavnega centralnega računalnika tako, da je elektroliza v vsakem trenutku obratovala nemoteno.

Dosežene rezultate elektrolize za razliko od drugih obratov lahko primerjamo z vsemi enakimi svetovnimi proizvajalci preko informacijskega sistema Pechineyeva Kluba 180.

V tabeli so prikazani le najpomembnejši parametri, ostali številni zaupni podatki in strokovna poročila nam služijo pri vsakdanji praksi. Potrebno je poudariti, da se peči razlikujejo od prve generacije 175 KA ki je energijsko varčnejša toda manj produktivna od zadnje 180 KA generacije.

Primerjava rezultatov elektrolize B z ostalimi podobnimi elektrolizami.

Iz tabele je razvidno, da v TGA najmanj porabljamo energijo po enoti proizvedenega aluminija, da imamo najboljši tokovni izkoristek, najmanjšo porabo anod, po kvaliteti aluminija pa smo tudi pri vrhu. Ocenjujemo, da so takšni rezultati posledica naslednjih okoliščin:

- ustrezna organizacija dela in dobra usposobljenost proizvodnih in vzdrževalniških delavcev

- v povprečju zelo dobra kvaliteta anod in glinice

- najmanjša elektroliza
- relativno malo število peči.

Moram omeniti, da nam je koncem junija iztekla peč 214, kar je za obratovanje elektroliz normalen pojav, vendar v elektrolizi C tega nismo pričakovali še kakšno leto. Analize so pokazale, da je do iztoka prišlo zaradi napake na materialu katodnega bloka. Iz podatkov s katerimi razpolagamo – Klub 180, je razvidno, da tudi drugje imajo predčasne iztoke kar je pri tako velikem številu vgrajenih blokov mo-

žen pojav (samo v TGA imamo 960 katodnih blokov).

Suho čiščenje plinov

Iz podatkov o pretoku plinov in jakosti toka na glavnih ventilatorjih izhaja, da je naprava obratovala zelo stabilno. Povprečna emisija fluorja in prahu v okolje skozi dimnik je občutno nižja od dovoljene in znaša:

Dosežena 0,038 kg F/tAl
0,12 kg prah/t Al

Dovoljena 0,7 kgF/t Al 5 kg prah/t Al

Pripravljamo celotno analizo (fluorjeva bilanca) uhajajočega plina in prahu, na osnovi česar bomo ugotavljali dejansko emisijo.

PRIMERJAVA REZULTATOV ELEKTROLIZE B Z OSTALIMI PODOBNIMI ELEKTROLIZAMI

	Poraba energije	Tokovni izkoristek	Jakost toka
Elektroliza B Tehnologija: TGA Ročna regulacija	13973 kWh/t Al	88,9%	75 KA
TLM ŠIBENIK Tehnologija: ALUSUISSE ŠVICA Delna regulacija	15200 kWh/t Al	86,0%	140 KA
ENERGOINVEST MOSTAR Tehnologija: PECHINEY FRANCIJA Delna regulacija	14025 kWh/t Al	88,5%	140 KA
KAT TITOGRAĐ Tehnologija: PECHINEY FRANCIJA Delna regulacija	14341 kWh/t Al	87,0%	80 KA

PRIMERJAVA REZULTATOV ELEKTROLIZE C Z OSTALIMI ELEKTROLIZAMI V SVETU

ELEKTROLIZE S 175 KA PEČMI								
KRAJ	Obratovanje začetek	Številka peči	Tok (kA)	Tokovni izkoris. (%)	Poraba energije (kWh/t)	Neto an. (kg/t)	Fe Si (%) kvaliteta	
ST. JEAN FRANCIJA	11/79	60	176,8	94,7	13254	412	0.10	0.03
LOCHABER ŠKOTSKA	10/81	80	176	93,0	13262	402	0.18	0.03
KARMOEY 3 NORVEŠKA	8/82	110	175,1	95,3	13010	402	0.09	0.03
KARMOEY 4 NORVEŠKA	1/87	112	175,1	95,9	12639	400	0.06	0.02
ELEKTROLIZE S 180 KA PEČMI								
B. COMEAU KANADA	11.84	240	181,1	94,6	13266	403	0.14	0.03
TOMAGO 1 AVSTRALIJA	9/83	240	180,9	94,9	13331	406	0.11	0.05
TOMAGO 2 AVSTRALIJA	5/84	240	180,9	94,5	13381	414	0.12	0.05
ABI 1 KANADA	4/86	240	181,3	94,6	13458	412	0.11	0.03
ABI 2 KANADA	10.86	240	181,4	94,9	13271	405	0.10	0.03
ORISSA 1 INDIJA	87	240	179,3	93,5	13446	434	0.13	0.08
KIDRIČ JUGOSLAVIJA	2/88	80	179,8	95,1	13162	403	0.11	0.02

Pechineyeva projektirane vrednosti za 180 kA peči so:

- enosmerna poraba 13540 kWh/t

- tokovni izkoristek 01,5%

Primerjava rezultatov elektrolize C z ostalimi elektrolizami v svetu.

Pechineyeva projektirane vrednosti za 180 kA peči so:

- enosmerna poraba 13.540 kWh/t

- tokovni izkoristek 91,5%

Livarne

Na področju livarna je stanje najbolj razgibano. Gre za pogoste spremembe programov kar povzroča težave pri delu in povečuje škart.

Temu se moramo prilagajati in v tej smeri tudi usposabljeni ljudi. Nakazali smo tudi nekaj tehničnih rešitev s čimer bi omilili nastale probleme in zmanjšali stroške poslovanja.

V livarnah so v končni fazi raziskave na področju novih sistemov litja, razvoj novi predlitin in specialnih zlitin ter uvedba sistema podatkov s pomočjo računalnika. kar se tiče uničenja peči

S, gre za očitno malomarnost, ki ni moč preprečiti s tehničnimi posegi. Ukrepati je potrebno drugje in v tej smeri že delujemo.

V prvih šestih mesecih smo proizvedli 48.700 ton aluminija in aluminjskih zlitin. Količina pa bi bila še večja, če ne bi zmanjševali proizvodnje v elektrolizi A.

Priloženi podatki in ocene stanja ki jih je moč raz-

(Nadaljevanje na 22. strani)

Ekipa Vzdrževanja prva v malem nogometu

V četrtek, 21. junija je deževalo, da se je organizatorjem sklepnega tekmovanja v malem nogometu kar milo storilo. Toda popoldne se je toliko zjasnilo, da so odigrali sklepne tekme. Veliki zmagovalec med enajstimi ekipami je Vzdrževanje, ki je poleg borbenosti pokazalo tudi najboljšo organiziranost.

Organizacijo sta imela ves čas v rokah Zdravko Jernejšek in Miran Emeršič. Sodila sta prav tako naša sodelavca Zdravko Kolar in Milan Vrabl.

»Tako smo pocenili tekmovanja oziroma smo nekaj prihranili,« nam je dejal Zdravko Jernejšek, ki je zadovoljen s svojimi varovanci – zmagovalci in nasploh s tekmovanji, saj pravi, da se je tako občasno rekreiralo 100 do 120 ljudi. Izbrali so igrišče na Hajdini, ki je najlažje dostopno vsem.

»S prihranki, sredstvi, ki jih je prihranil sindikat vzdrževanja, pa tudi predsednik kolegija je bil tisti dan mehkega srca,« pravi Jernejšek, so si pripravili majhno slavo in nanj povabili vse športnike TGA, ki so sedeli v ligi, ali zastopali podjetje zunaj.

»Zadovoljen sem, da smo se res našli pravi športniki, saj ni prišlo niti do najmanjšega prerekanja, kaj šele do hujšega. Želim si, da bi bila rekreacija še bolj množična in v vseh panogah, pa da bi sodelovale tudi predstavnice nežnejšega spola.

V tem letu načrtujemo še pohod na Donačko goro ali Boč in, če bo le šlo, trmsko kolesarjenje,« je povedal predsednik komisije za šport in rekreacijo, ki deluje pod okriljem sindikata TGA.

LESTVICA PO KONČANEM 10. KOLU

1. ELEKTRO	10	36 : 2	20
2. DE PREDELAVA	10	23 : 24	15
3. TEKOČE VZDRŽEVANJE GLINICE	10	26 : 13	12
4. GRADBENA	10	25 : 22	11
5. VZDRŽEVANJE 10	10	19 : 18	11
6. TEHMO	10	22 : 13	10
7. HALA A	10	12 : 20	9
8. STARA LIVARNA	10	15 : 31	8
9. ANODNA MASA 3	10	12 : 19	6
10. ANODNA MASA 1	10	5 : 22	5
11. HALA B	10	1 : 27	3

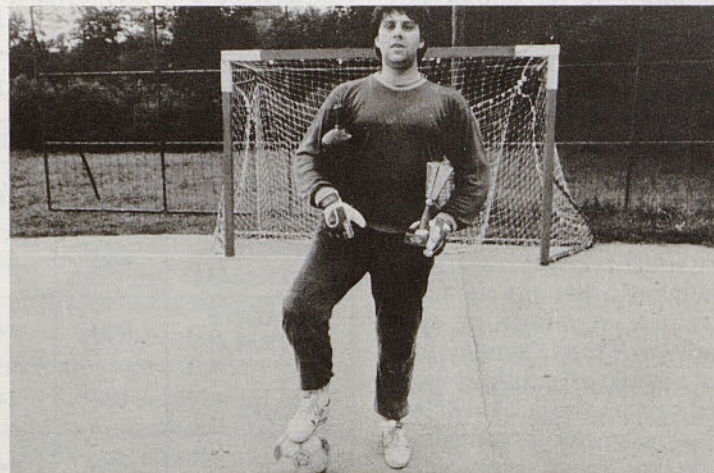
Naslovnica: piknik in koncert Moškega pevskega zbora TGA. Fotografije, razen na 12. in 13. ter zadnji strani, so posnete na tradicionalnem pikniku TGA.

(Nadaljevanje z 21. strani)

brati ob pregledu obratov in pogovoru z delavci in strokovnjaki kažejo, da je generalni trend pozitiven. Ocenjujem, da je na ta način možno zadržati obstoječe stanje in ga s premišljenimi posegi korak po korak izboljševati. Rezerve so na vseh področjih. Na roko nam gredo ukrepi na nivoju Podjetja kot so nove ocenitve del, različne organizacijske spremembe, uvedba ocenje-

vanja uspešnosti, poostrena disciplina itd. Omeniti moram, da so opazne izboljšave pri strokovnih službah toda še vedno menim, da se premalo poglobljajo v proizvodno problematiko.

Volje in motivacije pri ljudeh je zadosti. Če ne bo kakšnih zunanjih motenj, ne vidim razloga, da ne bi tudi v bodoče uspešno proizvajali aluminija.

aluminij

Izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo – Uredniški odbor sestavljajo: Majda Zdravec, Mojca Cafuta, Viktorija Petauer, Majda Lampret, Srečko Sirovnik, Rajko Topolovec, Marija Korada, Franc Sagadin, Ciril Majcen, Janez Liponik, Vera Peklar (odgovorna urednica). Fotografija: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tisk: PP PE Ptujška tiskarna, Ptuj. Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno. Rokopisov in slik ne vračamo. Naklada 4000 izvodov. Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju sekretariata za informacije pri IS Slovenije številka 321/172 z dne 24. oktobra 1975.

Disciplinski ukrepi

1. Zvonko BORIŠ, mat. št.: 8273, dne 22. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela eno uro, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januarju, februarju in marcu 1990 in traja en mesec«;

2. Bojan LJUBEC, mat. št.: 7096, dne 18. 3. 1990 prišel na delo ob 23.20 uri, čeprav je začetek delovnega časa določen ob 22. uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januarju, februarju in marcu 1990 in traja en mesec«;

3. Slavko LOVRENKO, mat. št.: 7726, dne 19. 1. 1990 je poškodoval vozilo FCL 4 za prevoz anod, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januarju, februarju in marcu 1990 in traja en mesec«;

4. Jože PETEK, mat. št.: 8456, dne 6. 4. 1990 ob 21.40 uri je za ostrim predmetom fizično napadel Dušana JANŽEKoviČA, izrečen ukrep – »prenehanje delovnega razmerja, odloženo za 12 mesecev«;

5. Peter VUČKOVEČKI, mat. št.: 6763, dne 10. 1. 1990 neopravičeno izostal z dela 8 ur, dne 11. 1. 1990 zamudil na delo 3 ure, ter v času med oktobrom 1989 in januarjem 1990 pri opravljanju svojega dela malomarno ravnal z žerjavom, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 15% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januarju, februarju in marcu 1990 in traja 6 mesecev«;

6. Boris KRALJ, mat. št.: 7855, dne 11. 1. 1990 delal do 17.20 ure in zapustil delovno mesto in odšel domov, dne 15. 1. 1990 ob 10. uri odšel domov brez dovolilnice, izostanek 5 ur NI, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januar-

ju, februarju in marcu 1990 in traja 6 mesecev«;

7. Vladimir PLOHL, mat. št.: 7539, dne 13. 11. 1989 zapustil delovno mesto od 18.00 do 21.30 ure, izrečen ukrep – »javni opomin«;

8. Milan RAJTAR, mat. št.: 7854, dne 13. 11. 1989 v popoldanskem času ni kvalitetno opravljal dela na fugiranju, saj so fuge razpokale, izrečen ukrep – »javni opomin«;

9. Armand ULAGA, mat. št.: 7819, dne 3. 3. 1990 je prišel na delo vinjen, zaradi česar je bil napoten domov in ima tako ta dan 8 ur neopravičeni izostanek, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 12% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecu januarju, februarju in marcu 1990 in traja en mesec«;

10. Jože ŠIROVNIK, mat. št.: 7782, dne 17. 3. 1990 ob 6.10 uri vnesel v podjetje 1 liter žgane alkoholne pijače »vechia«, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januarju, februarju in marcu 1990 in traja en mesec«;

11. Andrej TOPLAK, mat. št.: 8151, dne 13. 3. 1990 ob 14.10 uri je zapustil delovno mesto pod zaščitno ograjo pri tretji vratarnici, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januarju, februarju in marcu 1990 in traja en mesec«;

12. Milan PRAPOTNIK, mat. št.: 8163, dne 19. 1. 1990 ni upošteval navodila vodje izmene, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januarju, februarju in marcu 1990 in traja en mesec«;

13. Igor DIMNIK, mat. št.: 7468, dne 31. 1. 1990 med serijskim posluževanjem posedal v čajarni, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januar-

ju, februarju in marcu in traja en mesec«;

14. Zvonko BORIŠ, mat. št.: 8273, dne 15. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela – 8 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja dva meseca«;

15. Milan DREVENŠEK, mat. št.: 6065, dne 11. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela – 5 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja tri mesece«;

16. Milan BELŠAK, mat. št.: 5063, dne 8. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela – 8 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja dva meseca«;

17. Mirko TEODOROVIC, mat. št.: 6277, dne 18. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela – 1 uro, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v mesecu maju 1990 in traja tri mesece«;

18. Ivan SVENŠEK, mat. št.: 6560, dne 16. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela – 8 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja tri mesece«;

19. Branko FORŠNARIČ, mat. št.: 8095, dne 22. 11. 1989 je delavec imel propustnico za 21. uro, obrat pa je zapustil ob 19.40 uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja en mesec«;

20. Dušan ČERNENŠEK, mat. št.: 6265, dne 22. 11. 1989 je delavec imel propustnico za 21. uro, obrat pa je zapustil ob 19.40 uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja en mesec«;

21. Franc BERANIČ, mat. št.: 3846, dne 22. 11. 1989 ja delavec imel propustnico za 21. uro, obrat pa je zapustil ob 19.40 uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja en mesec«;

22. Mario NOVAK, mat. št.: 8220, dne 22. 11. 1989 je

imel delavec propustnico za 21. uro, obrat pa je zapustil ob 19.40 uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja en mesec«;

23. Maks JABLOČNIK, mat. št.: 5385, dne 13. 3. 1990 ob 23.00 uri vstopil v delovno organizacijo, kazal znake vinjenosti, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja tri mesece«;

24. Vincenc KRAJNC, mat. št.: 4438, dne 6. 1. 1990 ob 19.30 uri med delovnim časom ležal na klopi v garderobi hale »B«, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja en mesec«;

25. Ivan ŠERUGA, mat. št.: 7785, dne 31. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja dva meseca«;

26. Jože SELINŠEK, mat. št.: 2818, dne 22. 11. 1989 je imel delavec propustnico za 21. uro, obrat pa je zapustil ob 19.40 uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja en mesec«;

27. Jože ŠKRILA, mat. št.: 8110, dne 22. 11. 1989 je imel delavec propustnico za 21. uro, obrat pa je zapustil ob 19.40 uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja en mesec«;

28. Franc SIMONIČ, mat. št.: 8032, dne 17. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela – 8 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja dva meseca«;

29. Roman ŠMIGOC, mat. št.: 7764, 10. 1. 1990 vnesel žganje, začel z grobimi žaljivkami in želel fizično obračunavati, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januarju, februarju in marcu 1990 in traja šest mesecev«;

30. Stanislav LENART, mat. št.: 3338, dne 13. 3. 1990 ob 13.30 uri je zapustil de-

lovno organizacijo pod zaščitno ograjo pri tretji vartarnici, izrečen ukrep – »javni opomin«;

31. Alojz VINKLER, mat. št.: 4429, dne 13. 12. 1989 je fizično napadel Milisava JANKOVIČA, mat. št.: 5019, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecih januarju, februarju in marcu 1990 in traja šest mesecev«;

32. Daniel MARINIČ, mat. št.: 7322, dne 18. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela – 1 uro, izrečen ukrep – denarna kazen v višini 5% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja tri mesece«;

33. Anton KOVAČEC, mat. št.: 5576, dne 17. 3. 1990 neopravičeno izostal z dela – 8 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije osebnega dohodka za mesec maj in traja tri mesece«;

34. Ivan TOPOLOVEC, mat. št.: 8180, dne 17. 5. 1990 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

35. Mitja MARZIDOVŠEK, mat. št.: 8303, dne 12. 4. 1990 neopravičeno izostal z dela – 8 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

36. Radko PETROVIČ, mat. št.: 8341, dne 23. 4. 1990 neopravičeno izostal z dela – 3 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

37. Davorin LUBEJ, mat. št.: 7266, dne 12. 5. 1990 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

38. Metod KISELJAK, mat. št.: 6640, se ni udeležil kot priča vabilu disciplinske komisije, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije OD za mesec junij in traja dva meseca«;

39. Jože TOMANIČ, mat. št.: 5387, se ni udeležil kot priča vabilu disciplinske komisije, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije OD za mesec junij in traja dva meseca«;

40. Stanislav FRANGEŽ, mat. št.: 6213, dne 15. 4. 1990 je prišel na delo ob 7.30 uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 15% akontacije OD za mesec junij in traja pet mesecev«;

41. Bojan BELA, mat. št.: 7372, dne 8. 4. 1990 prišel na delo ob 7.00 uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

42. Stanko BOTOLEN, mat. št.: 6414, dne 7. 4. 1990 prišel na delo ob 6.15 uri, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

43. Vinko FREŠER, mat. št.: 6010, dne 2. 2. 1990 ob 11. uri sta delavca milice iz OM Kidričevo zalotila, da je delavec imel skritih 11 kom. vreč od kriolita, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

44. Ivan OCEPEK, mat. št.: 4835, dne 15. 3. 1990 v dopoldanski izmeni med delovnim časom užival alkohol (najdena 2 litra vina), izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja pet mesecev«;

45. Janez FAJFARIČ, mat. št.: 5405, dne 28. 2. 1990 ni upošteval navodil za posluževanje dvigal, zaradi nihanja grabeža dvigala ter bil poškodovan delavec, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja štiri mesece«;

46. Alojz PURG, mat. št.: 5423, dne 28. 2. 1990 ni upošteval navodil za posluževalce dvigal, zaradi nihanja grabeža dvigala ter bil poškodovan delavec, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja štiri mesece«;

47. Janez MAJCEN, mat. št.: 6448, dne 2. 4. 1990 mu je bilo naročeno, da naj pospravi navlako pri kotlu in očisti okolico, vendar tega dela ni opravil, temveč je spal na delovnem mestu, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja dva meseca«;

48. Anton BEZJAK, mat. št.: 2101, dne 14. 4. 1990 ob 18. uri je zapustil DO brez propustnice, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% akontacije OD za mesec junij in traja en mesec«;

49. Branko HAMERŠAK, mat. št.: 8130, dne 9. 4. 1990 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akonta-

cije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

50. Branko ZEBEC, mat. št.: 6580, dne 23. 4. 1990 je prišel na delo v vinjenem stanju, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

51. Janez MURKO, mat. št.: 7137, dne 26. 4. 1990 neopravičeno izostal z dela – 5 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

52. Andrej CENTRIH, mat. št.: 4770, dne 19. 3. 1990 močno vinjen, istega dne je brez zaščitnih očal brusil na brusilnem stroju, dne 20. 3. 1990 ni prišel na delo brez vednosti predpostavljenih v obratu livarne, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja pet mesecev«;

53. Zvonko PLAVEC, mat. št.: 8218, dne 15. 3. 1990 je bil opravljen obisk bolnika na domu, imenovanega ni bilo doma in ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 15% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

54. Jože OSOJNIK, mat. št.: 4217, dne 8. 5. 1990 neopravičeno izostal z dela – 1 uro, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD za mesec junij in traja tri mesece«;

55. Jožef KLAJNŠEK, mat. št.: 8132, dne 3. 3. 1990 med delovnim časom spal v skladišču orodja, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 10% akontacije OD ustvarjenega v mesecu juniju in traja tri mesece«.

Magda Babšek